

Agenda Economie en
Recreatie & Toerisme Aalsmeer

VOOR EEN BLOEIENDE ECONOMIE

Agenda Economie en
Recreatie & Toerisme Aalsmeer

VOOR EEN BLOEIENDE ECONOMIE

Aangeboden aan

Gemeente Aalsmeer, 18 oktober 2019

Auteurs

Maarten Kruger, Daniëk Nijland en Bart van Rijkom (Bureau BUITEN),
in opdracht van de gemeente Aalsmeer

Voorwoord

Deze Agenda Economie en Recreatie & Toerisme Aalsmeer is er één waar niet alleen ik trots op kan zijn. Iedereen die bijdraagt of heeft bijgedragen aan de totstandkoming ervan, mag die trots uitdragen. Want er zijn stappen gezet, ook ten opzichte van de vorige agenda. We brengen trends en ontwikkelingen in beeld, we duiden sterker het unieke DNA van het Aalsmeerse ondernemerschap en richten ons op de wegen om de Aalsmeerse economie toekomstbestendig te maken en te houden.

De vorige agenda vroeg om versterking, verdieping en actualisatie vanwege het realiseren van een aantal opgaven, de gedateerdheid van een aantal actiepunten en het blijven inzetten op de koers versterkt met het onderdeel maatschappelijk verantwoord ondernemen. Daarbij is hier sprake van een dynamisch document, een agenda, waarmee we blijven inspelen op actuele ontwikkelingen. Met altijd in mijn achterhoofd en dat van het college, dat we praten over en handelen voor mensen. Mensen die we in Aalsmeer en Kudelstaart kunnen typeren als ondernemende inwoners.

Aalsmeer en Kudelstaart ademen de ondernemersgeest. In onze gemeente hebben we één van de hoogste ondernemingsdichtheden van het land. We zijn goed in logistiek, scheepsbouw, kennis en innovatie, bloementeel en toerisme. Tegelijkertijd willen we een investerende arbeidsmarkt waar iedereen in mee kan doen. We willen maatschappelijk verantwoord ondernemen en afstanden tot de arbeidsmarkt wegnemen.

Deze agenda heeft als een van de belangrijkste doelen het stimuleren van partijen in onze gemeente om elkaar op te blijven zoeken om verbindingen te leggen. Alleen dan kan de economie worden versterkt en kan maatschappelijk verantwoord ondernemen nog veel meer de norm worden dan die nu al is. Innoveren, het creëren van duurzame werkplekken waar door bedrijven in wordt geïnvesteerd en mensen de mogelijkheid geven om door te groeien, het zijn de pijlers waar wij ons beleid graag op stoelen.

Samen met alle betrokkenen, zoals Ondernemend Aalsmeer, gaan we met deze agenda een mooie toekomst in. Een toekomst die is geborgd in een verleden van ondernemen en aanpakken. Maar in deze nieuwe tijd wel met het oog op balans tussen economie en leefbaarheid, verdienen en recreëren, werk en privé en winst oogmerk en sociaal ondernemerschap.

Mijn vertrouwen om samen te blijven werken en te investeren in een toekomstbestendig Aalsmeer is groot.

Robert van Rijn
Wethouder Economische Zaken,
Recreatie en Toerisme en Werk en Inkomen

Inhoudsopgave

	Samenvatting	8			
1	Inleiding	11	2	Analyse Economie en Recreatie & Toerisme	23
1.1	Aanleiding	13	2.1	Economie	25
1.2	Proces en totstandkoming agenda	14	2.2	Arbeidsmarkt	33
1.3	Relatie met beleidskaders	15	2.3	Kwalitatieve trends en ontwikkelingen	36
1.4	Beleidsevaluatie: belangrijkste resultaten	19	2.4	Uitgelicht: gebieden in ontwikkeling in Aalsmeer	38
1.5	Leeswijzer nieuwe Economische Agenda	20	2.5	Conclusie en opmaat naar ambitie	41

3	Ambitie	45
3.1	Versterken lokaal en regionaal vestigingsklimaat voor bedrijven	49
3.2	Sterk, toekomstbestendig en duurzaam ondernemerschap stimuleren	51
3.3	Wendbare en inclusieve arbeidsmarkt	53
3.4	Aalsmeer als bloem- en waterrijke leisurebestemming	56

4	Aanpak op hoofdlijnen	61
4.1	Samenwerking met stakeholders	63
4.2	Uitvoering	65
Bijlage 1: Aanpalend beleid en relevante studies		67
Lokaal: gemeente Aalsmeer		69
Regionaal en provinciaal		72

Samenvatting

HOOFDDOEL EN STATUS

Voor u ligt de nieuwe Agenda Economie en Recreatie & Toerisme Aalsmeer '*Voor een Bloeiende Economie*'. Het hoofddoel van de nieuwe Economische Agenda is het versterken van de economische en toeristisch-recreatieve structuur in Aalsmeer. Het toeristisch-recreatief beleid van Aalsmeer is in deze agenda opgenomen. Voorliggend stuk is een herijking van de Economische Agenda 2016-2020 en Recreatie en Toerisme Agenda 2016-2020 en vervangt deze documenten. Het voorliggende stuk betreft een gerichte aanscherping en samenvoeging van beide agenda's ten opzichte van het eerdere beleid. De agenda is inhoudelijk aangevuld met het domein van werk en arbeidsmarkt.

TOTSTANDKOMING AGENDA

Het stuk is tot stand gekomen op basis van een beleidsevaluatie en gesprekken met Ondernemend Aalsmeer, met ondernemers uit verschillende sectoren uit de gemeente en met regionale stakeholders. Ook zijn verschillende ambtelijke disciplines aangehaakt bij dit traject. Denk aan economie, recreatie en toerisme, mobiliteit, sociaal beleid en arbeidsmarkt en de afdeling stedelijke ontwikkeling. Daarbij is er een sessie georganiseerd waarin Raadsleden input hebben geleverd op de agenda. In de totstandkoming van de agenda is de relatie gelegd met lokale, regionale en provinciale beleidskaders (bijlage 1).

STRUCTUUR AGENDA

De nieuwe agenda is ingedeeld in drie verschillende onderdelen: de **Analyse** (hoofdstuk 2), de **Ambitie** (hoofdstuk 3) en de **Aanpak op hoofdlijnen** (hoofdstuk 4). In de analyse wordt aandacht geschonken aan de lokale en regionale economie (waar recreatie en toerisme onderdeel van uitmaakt). In de ambitie staan de doelen en de speerpunten van de agenda. Deze zijn in principe tijdloos. De aanpak schetst in algemene zin hoe de beleidsambities worden verwezenlijkt. In een apart Uitvoeringsprogramma zijn concrete acties opgenomen voor de komende jaren om de doelen en speerpunten van de agenda te behalen. Dit is een dynamisch document dat jaarlijks wordt bijgesteld.

INHOUD AGENDA

Hiernaast een overzicht van de vier speerpunten uit de Economische Agenda, en de thema's die daarbinnen aandacht krijgen.

SPEERPUNT

1

Versterken lokaal en regionaal vestigingsklimaat voor bedrijven

Thema's
werklocaties en bedrijfshuisvesting; woon- en leefklimaat; multimodale bereikbaarheid.

SPEERPUNT

2

Sterk, toekomstbestendig en duurzaam ondernemerschap stimuleren.

Thema's
ondersteunen ondernemers; stimuleren organisatiegraad en onderlinge samenwerking ondernemers; stimuleren verduurzaming en innovatie; ondersteunen sierteeltsector.

SPEERPUNT

3

Wendbare en inclusieve arbeidsmarkt.

Thema's
Verruimen aanbod op de arbeidsmarkt; internationalisering van de arbeidsmarkt; kwalitatieve aansluiting vraag-aanbod; inclusieve arbeidsmarkt.

SPEERPUNT

4

Aalsmeer als bloem- en waterrijke leisurebestemming.

Thema's
Promotie van Aalsmeer; Bereikbare en vindbare toeristisch-recreatieve voorzieningen; Meer en beter verbonden aanbod; Toekomst waterrecreatie en Westeinderplassen.

INLEIDING

1 Inleiding

Het College heeft de ambitie om de economische positie van Aalsmeer te versterken in de Metropoolregio Amsterdam (MRA), werkgelegenheid te bevorderen en bereikbaar te blijven.

1.1 AANLEIDING

Aalsmeer biedt met haar ruim 31.000 inwoners een aangename en kleinschalige dorpse omgeving, midden in de MRA. Kenmerkend voor de gemeente is het groen, het water en de bloemen. Economisch gezien heeft Aalsmeer ook veel te bieden.

Er is in Aalsmeer een veelvoud aan toonaangevende, unieke en internationaal georiënteerde bedrijven gevestigd. Daarnaast heeft Aalsmeer veel sterke MKB bedrijven. Het aantal banen in Aalsmeer groeit substantieel (tussen 2014 en 2018 +6,8%) evenals het aantal ondernemingen (+18,0%). In een snel veranderende, soms onvoorspelbare en steeds internationaler wordende economie is de opgave voor Aalsmeer om haar economische structuur te versterken, door enerzijds te specialiseren (in sterke sectoren zoals de sierteelt en logistiek) en anderzijds te diversifiëren (verbreding van de economie door nieuwe kansen te benutten).

Het College heeft als ambitie voor Aalsmeer om de economische positie in de MRA te versterken, werkgelegenheid te bevorderen en bereikbaar te blijven in de regio (CUP, 2018). Hiervoor liggen nieuwe kansen aan de horizon, binnen de sierteeltsector, de logistiek, (water)recreatie en toerisme en meer. Door samenwerking tussen de gemeente, het bedrijfsleven en andere lokale stakeholders, door coalities met regionale partners, en bovenal door de creatieve ondernemersgeest van de Aalsmeeders kunnen deze kansen worden benut.

1.2 PROCES EN TOTSTANDKOMING AGENDA

VERTREKPUNT: ECONOMISCHE AGENDA, AGENDA RECREATIE EN TOERISME

Zowel de Economische Agenda als de Agenda Recreatie en Toerisme zijn in 2016 vastgesteld, en de uitvoeringsprogramma's (UVP's) begin 2017. Aan beide agenda's is een uitgebreid participatieproces met lokale ondernemers en belangenorganisaties vooraf gegaan.

De gemeente Aalsmeer heeft Bureau BUITEN opdracht gegeven om de Economische Agenda (2016-2020) en de Recreatie en Toerisme Agenda (2016-2020) te evalueren en te herijken tot één samengevoegde agenda met bijbehorend uitvoeringsprogramma (2019-2022). Uitgangspunt was daarbij niet een radicale koerswijziging, maar om – met de agenda's uit 2016 als vertrekpunt – het beleid gericht aan te scherpen. De Economische Agenda (2016-2020) en de Recreatie en Toerisme Agenda (2016-2020) bevatten samen 11 verschillende speerpunten (zie ook bijlage 1). In deze herijkte en samengevoegde agenda zijn deze 11 speerpunten samengevoegd tot 4 speerpunten (zie tabel 1.1.)

TOTSTANDKOMING AGENDA

De Economische Agenda is tot stand gekomen door een serie gesprekken en sessies, zowel intern als extern. Er zijn gesprekken gevoerd met ondernemers uit verschillende sectoren in Aalsmeer, waaronder de sierteeltsector, de recreatie- en toerismesector en de hightech sector. Ook Ondernemend Aalsmeer, Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV en VNO-NCW West hebben input geleverd. Binnen de gemeente Aalsmeer is vanuit verschillende disciplines meegedacht en – in een ambtelijke werksessie – input geleverd. In een sessie met Raadsleden zijn tot slot de conclusies uit de beleidsevaluatie gedeeld en is input opgehaald voor de herijking van de agenda.

1.3 RELATIE MET BELEIDSKADERS

Deze paragraaf gaat in op de relatie van de nieuwe Economische Agenda met andere lokale, regionale en provinciale beleidskaders.

RELATIE COLLEGE (UITVOERINGS)PROGRAMMA 2018-2022

De nieuwe Economische Agenda sluit aan op de economische beleidsdoelen van het College Uitvoeringsprogramma (2018-2022). In het College Uitvoeringsprogramma (3.2, thema Economie, Recreatie & Toerisme) spreekt het College uit het volgende te willen bereiken:

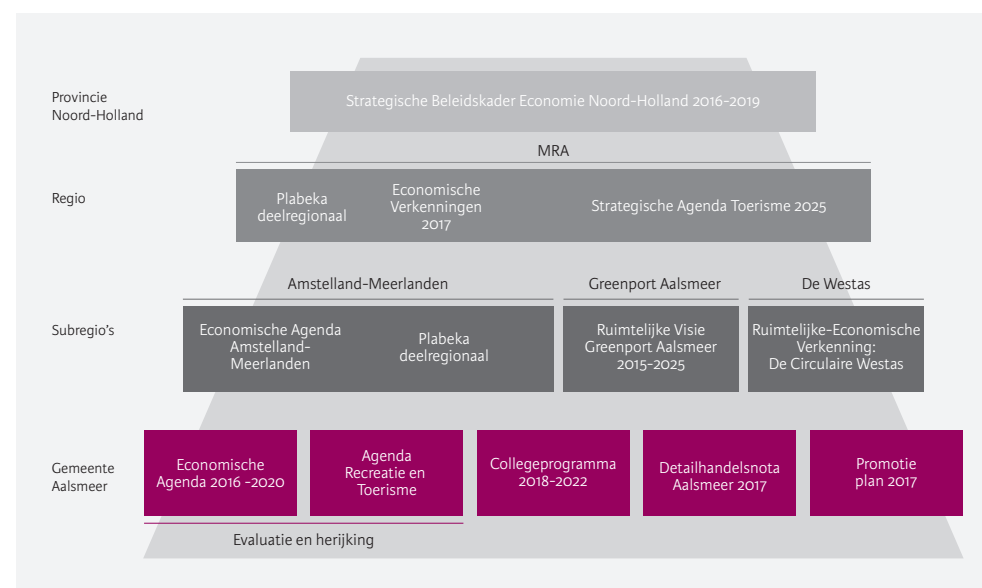
- Behouden en continueren van een goed vestigingsklimaat;
- Binnen Greenport Aalsmeer de concurrentiepositie van het sierteeltcluster in de regio Aalsmeer te versterken;
- Het merk Aalsmeer is sterker op de kaart gezet;
- Bevorderen economische activiteiten in sector recreatie en toerisme via verblijf en arrangementen;
- Meer vervulde vacatures op de Aalsmeerse arbeidsmarkt en minder werkloze jongeren in Aalsmeer;
- Bereikbaarheid Westeinderplassen vergroten ten behoeve van uitbouw Recreatie en Toerisme sector.

Deze doelen landen allemaal in de nieuwe economische agenda. Tabel 1.1 laat zien hoe het CUP zich verhoudt tot de speerpunten in de EZ-agenda.

RELATIE MET ANDERE BELEIDSKADERS

De Economische Agenda sluit ook aan bij beleidsdoelen uit andere gemeentelijke beleidsagenda's en beleid op subregionaal (Amstelland-Meerlanden, Greenport Aalsmeer), regionaal (MRA) en provinciaal niveau. Figuur 1.1 vat de belangrijkste provinciale, regionale en lokale beleidskaders samen. Een volledig overzicht is opgenomen in bijlage 1.

Figuur 1.1: Belangrijkste Provinciale, Regionale en lokale beleidskaders

De scope van de nieuwe Economische Agenda is in principe tijdloos, maar kan tussentijds worden geüpdatet om in te spelen op nieuwe trends, ontwikkelingen en beleidsdoelen.

Tabel 1.1: De nieuwe Economische Agenda i.r.t. voorgaande Agenda's
Economie & R&T en het CUP

Speerpunten Agenda 2019 (verkort)	Speerpunten voorgaande agenda's Economie & R&T	Doelen & acties vanuit het CUP (2018-2022)
1 Vestigingsklimaat voor bedrijven versterken	• Speerpunt 3 EZ-agenda (vestigingsklimaat) • Speerpunt 4 EZ-agenda (versterken logistiek profiel)	• 3.2 Vestigingsklimaat • 3.2 Concurrentiepositie sierteeltcluster
2 Sterk, toekomstbestendig, duurzaam ondernemerschap	• Speerpunt 1 EZ-agenda (sterk ondernemerschap) • Speerpunt 2 EZ-agenda (innovatie en verduurzaming)	• 3.3 Thema's onder Duurzaamheid
3 Arbeidsmarkt	• Niet expliciet in vorige EZ-agenda opgenomen	• 3.2 Arbeidsmarkt en werkloze jongeren
4 Aalsmeer als bloem- en water-rijke leisurebestemming	• Speerpunt 1 t/m 5 R&T Agenda (basisinfrastructuur, promotie, verbetering toeristisch aanbod, verbetering aanbod waterrecreant, aanbod verblijfsaccommodaties) • Speerpunt 5 EZ-agenda (Zichtbaar Aalsmeer)	• 3.2 Het merk Aalsmeer • 3.2 Bevorderen economische activiteiten R&T • 3.2 Bereikbaarheid Westeinderplassen i.r.t. R&T

Speerpunt 6 (Aalsmeer als onderdeel MRA)
: in alle 4 de speerpunten

De meeste acties die voorzien waren door de gemeente Aalsmeer zijn uitgevoerd. Daarom, en om recht te doen aan nieuwe ontwikkelingen, verdienen de agenda en het Uitvoeringsprogramma een update.

1.4 BELEIDSEVALUATIE: BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Aan de herijking van de Economische Agenda is een beleidsevaluatie vooraf gegaan. Hoofdvraag was: is het beleid consistent en doeltreffend?

ALGEMEEN

- De Economische Agenda 2016-2020 en R&T Agenda 2016-2020 hebben over het algemeen een logische structuur en opbouw. Het is daarbij niet zo dat het gehele beleid gedateerd is; veel zaken blijven actueel. Het is zaak om het beleid op de juiste onderdelen te herijken en op sommige onderdelen in stand te houden.
- De meeste acties die voorzien waren door de gemeente Aalsmeer zijn uitgevoerd. Daarom, en om recht te doen aan nieuwe ontwikkelingen, verdienen de agenda en het Uitvoeringsprogramma een update.

ECONOMISCHE AGENDA (2016-2020)

- De doelen per speerpunt zijn veelal bereikt, maar voor de speerpunten ‘innovatie en verduurzaming als verdienmodel’ en het ‘versterken logistiek profiel’ is het beeld minder eenduidig.
- De beoogde impact (‘versterking van de economische structuur’) is ook bereikt, kijkend naar indicatoren zoals het aantal banen, vestigingen, uitgaven op de bedrijventerreinen en naar kwalitatieve ontwikkelingen zoals recente ontwikkelingen en de samenwerking tussen de overheid en ondernemers. Het beleid heeft hier waarschijnlijk aan bijgedragen, maar de autonome economische groei heeft ook een effect.

RECREATIE EN TOERISME AGENDA (2016-2020)

- Doelen op speerpuntniveaus zijn veelal bereikt, vooral ‘verbeteren basisinfrastructuur’ en ‘promotie van Aalsmeer’. Verbetering van het aanbod voor de toeristen en de waterrecreanten is minder duidelijk, maar bij deze thema's is de gemeente niet de initiatiefnemer en/of de trekker. Hier ligt het initiatief meer bij het bedrijfsleven.
- Het is aannemelijk, maar niet aantoonbaar of gemonitord, dat de beoogde impact ('meer internationale bezoekers') bereikt is. Het advies is om het aantal (internationale) bezoekers te gaan monitoren.
- Een kanttekening is dat de beleidsfocus breder is dan het hoofddoel, en ook op lokale/regionale recreanten gericht. De aanbeveling is dan ook om het hoofddoel in de nieuwe agenda te verbreden.

1.5 LEESWIJZER NIEUWE ECONOMISCHE AGENDA

Dit stuk is opgebouwd in drie verschillende onderdelen: de **Analyse** (hoofdstuk 2), de **Ambitie** (hoofdstuk 3) en de **Aanpak** (hoofdstuk 4).

De analyse schetst de stand en relevante ontwikkelingen van de lokale en regionale economie, waar recreatie en toerisme een onderdeel van is. Hierbij zijn trends en ontwikkelingen in beeld gebracht die impact hebben op Aalsmeer. De analyse eindigt met een SWOT analyse en conclusie.

De ambitie bestaat uit de doelen van de Economische Agenda. Dit begint met het hoofddoel, dat wordt behaald door in te zetten op speerpunten. Per speerpunt zijn verschillende doelen en subdoelen gesteld.

De scope van de nieuwe Economische Agenda (hoofdstuk 1, 2 en 3) is in principe tijdloos, maar kan tussentijds worden geüpdatet om in te spelen op nieuwe trends, ontwikkelingen en beleidsdoelen. In hoofdstuk 4 (Aanpak) is kort op hoofdlijnen geschetst hoe de doelen en ambities uit de agenda worden verwezenlijkt. In een apart uitvoeringsprogramma zijn hiertoe concrete acties voor de komende jaren opgenomen.

ANALYSE ECONOMIE EN RECREATIE & TOERISME

2 Analyse Economie en Recreatie & Toerisme

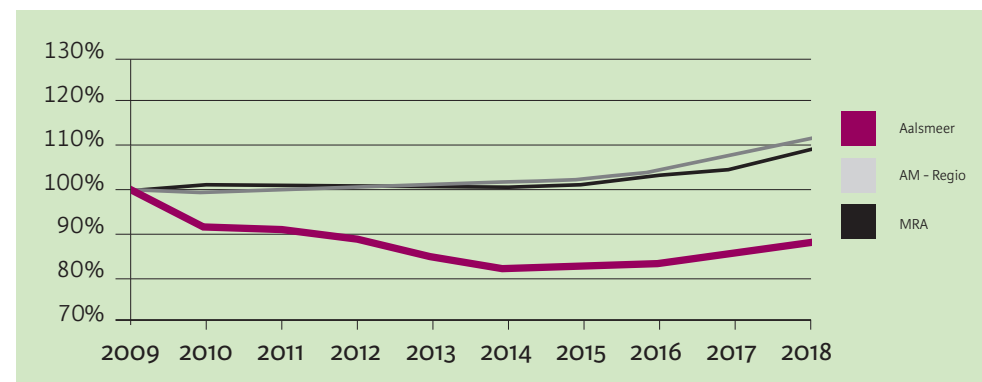
Dit hoofdstuk bestaat uit een economische analyse van Aalsmeer, met aandacht voor recreatie en toerisme. Dit resulteert in een SWOT-analyse en de conclusies over het economisch perspectief van de gemeente.

2.1 ECONOMIE

2.1.1 WERKGELEGENHEIDSONTWIKKELING

De werkgelegenheid groeit sinds 2014 in Aalsmeer, en volgt vanaf dat moment de ontwikkeling van de AM-regio (Amstelland-Meerlanden) en de MRA (Figuur 2.1). Er waren in 2018 in Aalsmeer in totaal 15.481 banen. De werkgelegenheid is (nog) niet op het niveau van voor de crisis, en kromp in de jaren 2009-2012 bovengemiddeld sterk. Deze trend was sterk gekleurd door het vertrek van mediabedrijven Endemol (310 banen) en Je Entertainment (769 banen). Het BRP en arbeidsvolume van de AM-Regio en de MRA groeit al enkele jaren op rij en zal dat naar verwachting ook in de komende jaren doen. (figuren 2.2a en b).

Figuur 2.1: Werkgelegenheidsontwikkeling geïndexeerd, 2009-201

Bron: werkgelegenheidsregister LISA (2018), Bewerking Bureau BUITEN

Het BRP en arbeidsvolume van de AM-Regio en de MRA groeit al enkele jaren op rij en zal dat naar verwachting ook in de komende jaren doen.

Figuren 2.2a en 2.2b: Kerngegevens AM-Regio

Kerngegevens Amsteland-Meerlanden

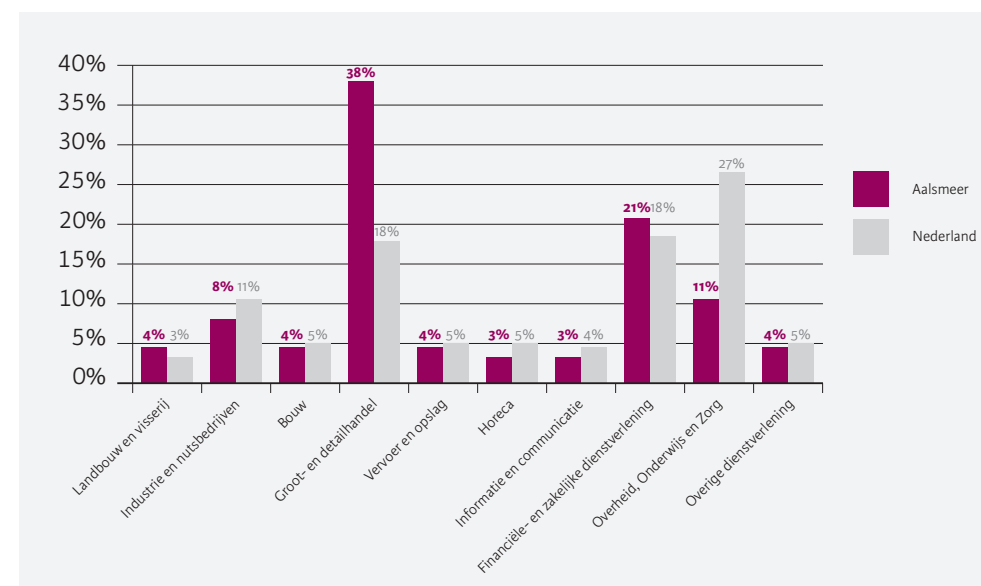
		2017	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
		aandeel in MRA (%)	Jaarlijkse groei in %						
Bruto regionaal product	mln euro	30.789	5,7	4,8	2,7	3,9	3,8	++	++
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	231,9	2,3	4,0	-0,1	2,6	++	++	++
Werkzame personen	x 1.000	275,8	2,1	8,5	0,7	2,5	++	++	++

Bron: Economische Verkenningen MRA, 2019. Prognoses TNO/NEO Observatory.

2.1.2 SECTORALE SAMENSTELLING ECONOMIE AALSMEER

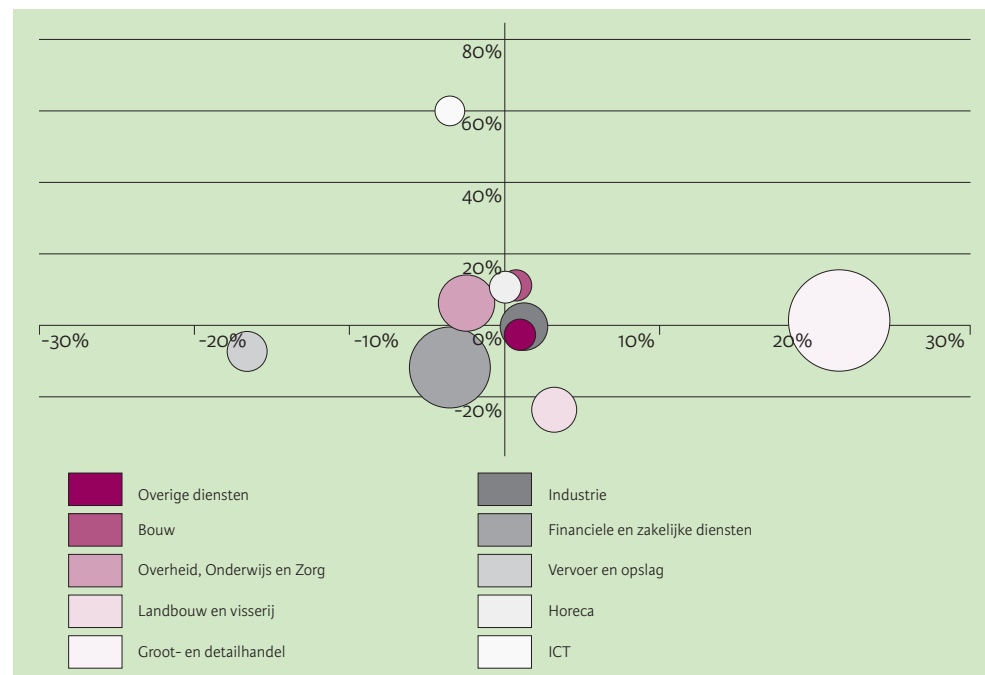
In Figuur 2.3 is de sectorale verdeling van de werkgelegenheid in Aalsmeer weer-gegeven en vergeleken met het landelijke beeld. Op deze wijze wordt het duidelijk welke sectoren veel voorkomen in de gemeente Aalsmeer, en welke minder. De economie van Aalsmeer is sterk gericht op de groot- en detailhandel en het daarmee samenhangende sierteeltcluster. De grootste werkgever van de gemeente is Royal Flora Holland met ruim 1200 medewerkers.

Figuur 2.3: Sectorale verdeling Aalsmeer in %, 2018

In figuur 2.4 staat de relatieve omvang- en groei van sectoren in vergelijking met de AM-Regio weergegeven. Extra uitleg bij deze figuur staat onder de figuur.

Figuur 2.5: Relatieve omvang- en groei sectoren Aalsmeer i.r.t AM-Regio (2018)

Uitleg figuur 2.5:

- Y-as = Groei werkgelegenheid X-as = Aandeel sector in totaal AM-regio
 - Grootte van de bol = grootte van de sector qua werkgelegenheid
- Bron: werkgelegenheidsregister LISA (2018), Bewerking Bureau BUITEN

2.1.3 CLUSTERS AGRIBUSINESS EN LOGISTIEK

De Aalsmeerse economie is sterk gespecialiseerd in de groot- en detailhandel, en dan vooral gerelateerd aan de sierteeltsector. De aanwezigheid van Royal Flora Holland, sierteeltbedrijven en andere bedrijven in het cluster (toeleveranciers van materialen, techniek, ICT-diensten, verwerkings-, verpakings- en handelsbedrijven, logistieke partijen) is een grote kracht van de Aalsmeerse en regionale economie.

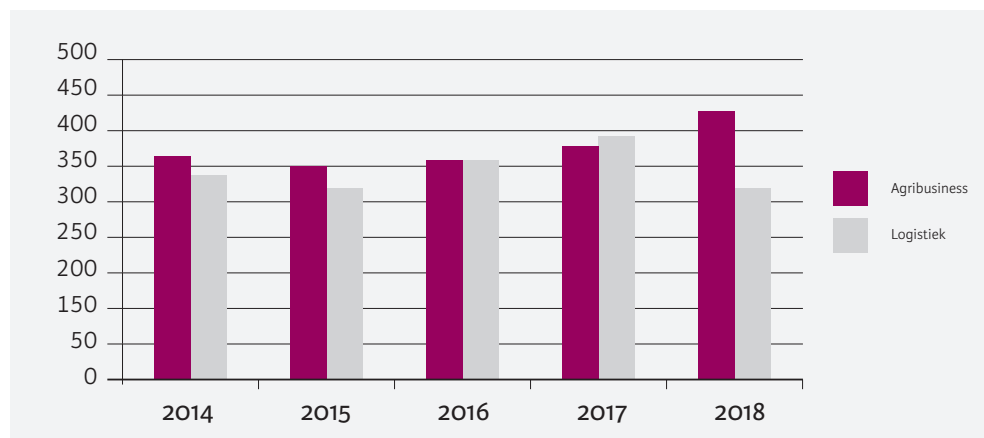
Tegelijkertijd kan de relatief grote omvang van deze sector de Aalsmeerse economie kwetsbaar maken. Zo kan het afnemen van de rol van de bloemenveiling (ten gunste van directe/online verkoop) en het verplaatsen van productie naar het buitenland de internationaal leidende positie van de Greenport Aalsmeer op termijn ondermijnen.

Overigens is de banenontwikkeling in de sierteeltsector gunstig. In figuur 2.6 is te zien dat de werkgelegenheid in de agribusiness (volgens de LISA-definitie van de provincie Noord-Holland; sierteelt valt hieronder) met 24% gegroeid is tussen 2015 en 2018. Overigens is het aantal banen in de gehele sierteeltsector nog veel groter. Zo is Royal Flora Holland met ca. 1200 banen als 'overige zakelijke dienstverlening' aangemerkt, waarmee ze niet tot de agribusiness worden gerekend in de gangbare definitie. Evengoed gaat het hier om banen die onderdeel uitmaken van het sierteeltcluster. Daarnaast zijn er nog vele bedrijven andere bedrijven in Aalsmeer en de regio die mede afhankelijk zijn van het sierteeltcluster (bv. kassenbouw, ICT-diensten, handelsbedrijven, logistiek).

De logistieke sector groeide tot 2017 ook, maar nam in 2018 af, onder meer door het vertrek van Kuehne + Nagel N.V. en Van Es Transport B.V..

De Aalsmeerse economie is sterk gespecialiseerd in de groot- en detailhandel, en dan vooral gerelateerd aan de sierteeltsector.

Figuur 2.6: Werkgelegenheid in Agribusiness & Logistiek in Aalsmeer, '14-'18

Bron: LISA (2018), bewerking bureau BUITEN

Tabel 1: Aandeel werkgelegenheid T&R in totaal

Factor	2014	2015	2016	2017	2018
% Werkgelegenheid T&R	8,2%	8,2%	9,0%	9,6%	9,4%

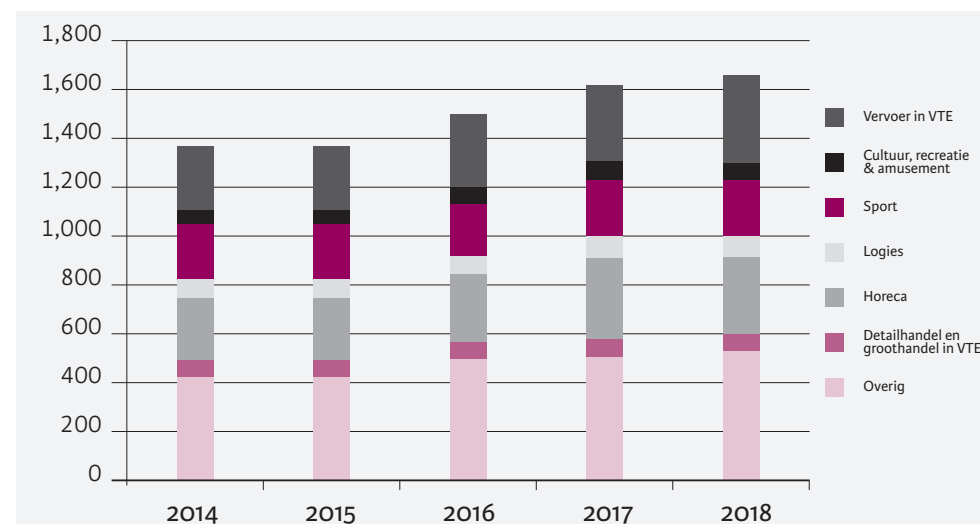
De Westeinderplassen en de internationale bloemenveiling zijn belangrijke trekkers.

2.1.4 CLUSTER RECREATIE EN TOERISME

ONTWIKKELING WERKGELEGENHEID EN STRUCTUUR RECREATIE EN TOERISME

Aalsmeer is aantrekkelijk voor recreatie en toerisme door de combinatie van water en groen. De Westeinderplassen en de internationale bloemenveiling zijn belangrijke trekkers. Daarnaast heeft Aalsmeer ook voldoende te bieden op cultuurhistorisch vlak. De veengebieden, trekheestercultuur, werkende molens en Fort Kudelstaart zijn voorbeelden hiervan.

Dit vertaalt zich de laatste jaren in een toename van het aantal banen in de toeristisch-recreatieve sector in Aalsmeer (tabel 1 en figuur 2.7), zowel in absolute als in relatieve zin. Een deel van de banen zit ook in de maakindustrie die producten met recreatieve doeleinden oplevert, zoals bouw van sport- en recreatievaartuigen ('overig in figuur 2.7).

Figuur 2.7: Banen in toerisme en recreatie Aalsmeer

Er zijn nog wel verbeterpunten te noemen van de recreatief-toeristische structuur. Dat zijn vooral de beperkte parkeergelegenheden bij toeristische trekpleisters, het vergroten van het aanbod van verblijfsrecreatie en het verbeteren van de overnachtingsfaciliteiten (waaronder voor passanten). Ook kan de identiteit van water en bloemen nog verder versterkt en vermarkt worden. De identiteit van water en bloemen komt nog onvoldoende terug in de openbare ruimte.

VERBLIJSACCOMMODATIE EN ONTWIKKELING JACHTHAVENS

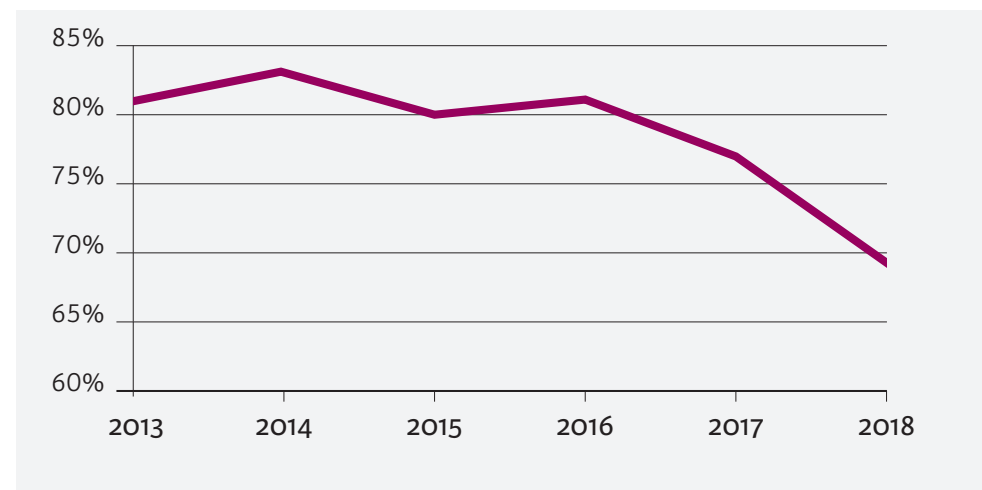
Na een aantal jaren met gematigde groei is het aantal overnachtingen in verblijfsaccommodaties zoals hotels, campings en vakantieparken in 2018 t.o.v. 2017 bijna verdubbeld, van 46.000 naar 88.000. Dat komt met name door de opening van het Renaissance Amsterdam Schiphol Airport Hotel. Na correctie voor het aantal overnachtingen in dit nieuwe hotel blijkt dat de groei van het aantal overnachtingen in de bestaande accommodaties nog steeds zo'n 40% bedraagt in 2018 ten opzichte van 2017. Er zijn meerdere verklaringen voor de groei van het internationaal toerisme in de MRA, het spreidingsbeleid van de MRA en de sterkere branding van Aalsmeer (Visit Aalsmeer). In 2018 heeft mogelijk ook de warme en zonnige zomer meegeïmpulsd. De verwachting is dat deze trend voortzet en dat het aantal overnachtingen blijft groeien. Gezien de toenemende vraag is het kansrijk om nieuw aanbod van verblijfsaccommodatie toe te voegen. Dit gebeurt al op verschillende plekken in Aalsmeer; onder meer op Green Park Aalsmeer voorziet de structuurvisie binnen het Green Square ruimte voor hotels met congresfaciliteiten.

Het deels verouderde aanbod aan jachthavens in Aalsmeer vormt een andere opgave. Met circa 40 jachthavens is de pleziervaart een belangrijk onderdeel van de toeristisch-recreatieve sector van Aalsmeer. Het bezettingspercentage van jachthavens daalt in Aalsmeer (zie figuur 2.8). De verwachting is dat deze trend verder doorzet: het houdt verband met de trend van een afname van particulier bootbezit. Daarnaast is er een aantal verouderde jachthavens in de gemeente, die niet meer goed aansluiten bij de wensen van de hedendaagse gast. Ook dit kan een verklaring zijn voor de dalende bezettingsgraad.

De opgave is om enerzijds verouderde en minder kansrijke jachthavens te transformeren, en anderzijds de nog kansrijke jachthavens te behouden en te versterken. Voor de transformatie van jachthavens is er mogelijk een koppeling te leggen met de vraag naar verblijfsaccommodatie. In het kader van de Structuurvisie Uiterweg lopen een aantal projecten die vanuit deze gedachte worden uitgevoerd. Verouderde jachthavens liggen vaak op locaties met grote toeristisch-recreatieve potentie, maar deze potentie wordt op het moment niet ten volste benut.

O.b.v. overnachtingscijfers Gemeente Aalsmeer (2018). In de gemeentelijke administratie wordt geen onderscheid gemaakt tussen toeristische overnachtingen en overnachtingen van arbeidsmigranten

Figuur 2.8: Ontwikkeling bezetting jachthavens Aalsmeer

Bron: Gemeente Aalsmeer (2018), Bewerking Bureau BUITEN

Door samenwerking tussen de gemeente, het bedrijfsleven en andere lokale stakeholders, door coalities met regionale partners, en bovenal door de creatieve ondernemersgeest van de Aalsmeerders kunnen deze kansen worden benut.

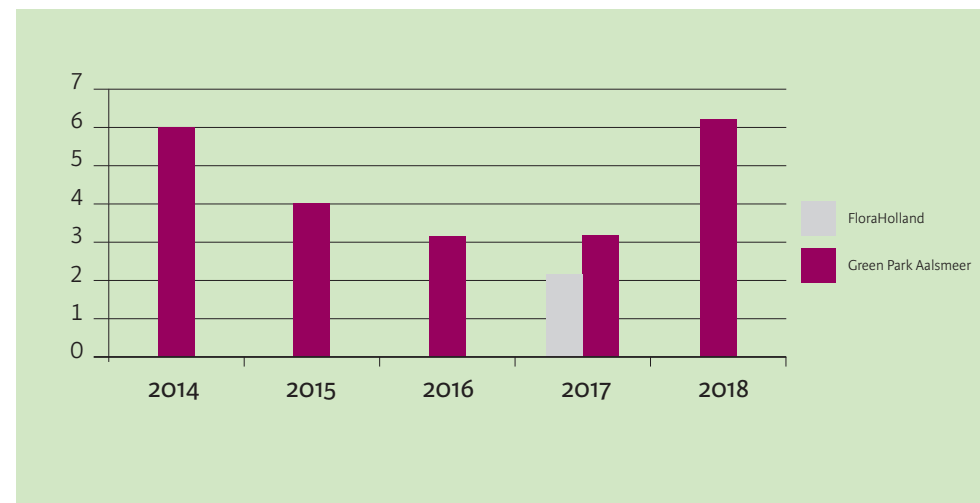
2.1.5 WERKLOCATIES EN VESTIGINGSKLIMAAT

De werklocatiemarkt is een regionale markt. De gemeente Aalsmeer stemt haar werklocatiebeleid dan ook af in de AM-Regio en in het Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka) van de MRA. De markt voor bedrijventerreinen in de AM-regio is relatief krap, zo blijkt uit analyse van Bureau BUITEN (2018: Werklocaties regio AM). Er zijn relatief veel terreinen getransformeerd en de vraag vanuit o.a. de logistiek en lokaal MKB is hoog. Ook is er sprake van overloop uit Amsterdam, waar veel terreinen in transformatie zijn.

Aalsmeer heeft drie bedrijventerreinen: Hornmeer, Green Park Aalsmeer en Royal Flora Holland. Daarnaast kent de gemeente meerdere glastuinbouwgebieden. Deze zijn deels als toekomstbestendig aangemerkt in de Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer (2015) en deels als maatwerk- of transformatiegebied. In deze laatste gebieden is inmiddels ook veel sierteelt-gerelateerde en niet-gerelateerde bedrijvigheid te vinden. Ook buiten de glastuinbouwgebieden kent Aalsmeer veel verspreide glastuinbouw en glastuinbouw gerelateerde bedrijvigheid, voornamelijk in de linten.

De bedrijventerreinen van Aalsmeer zijn in trek. Sinds 2014 zijn er forse uitgaven geweest op Green Park Aalsmeer (zie figuur 2.9); deze bedroeg tussen 2014 en 2018 gemiddeld 4,5 ha per jaar. Hiermee is Green Park Aalsmeer één van de terreinen met de hoogste uitgifte in de MRA. De totale grootte van Green Park Aalsmeer is 66 ha. Hiervan ontwikkelt Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV (GPAG) 57 ha en wordt 9 ha door zelfrealisatoren ontwikkeld. Van de 57 ha die GPAG zelf ontwikkelt, is in totaal momenteel 23 ha uitgegeven. Er zijn per september 2019 voor 18 ha koopovereenkomsten en reserveringen voor gronden gesloten. Er is nog 16 ha volledig vrij uitgeefbaar (dd. augustus 2019). De prognose is dat Green Park Aalsmeer over enkele jaren uitverkocht is.

Figuur 2.9: Uitgiften op Aalsmeerse bedrijventerreinen in ha (Plabeka, 2018)

De markt voor bedrijventerreinen in de AM-regio is relatief krap

2.2 ARBEIDSMARKT

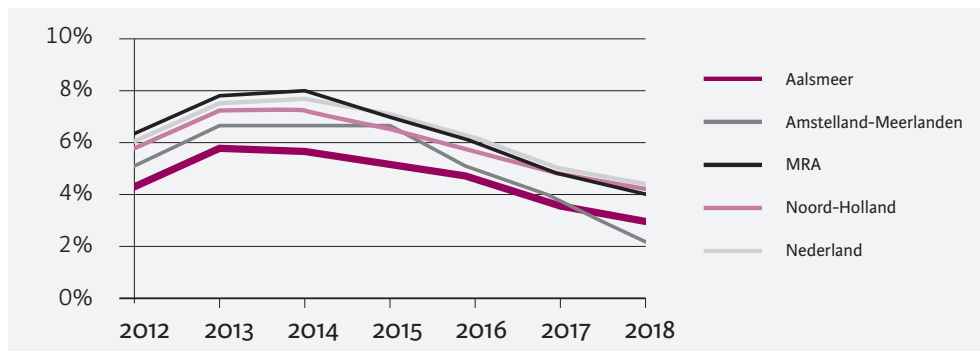
2.2.1 WERKLOOSHEID

De lokale en regionale arbeidsmarkt is erg krap en internationaliseert in een hoog tempo. De werkloosheid ligt in de gemeente Aalsmeer in 2018 op 3% (UWV, 2018), wat in de buurt komt van de frictiewerkloosheid. Veel ondernemers zijn naarstig op zoek naar personeel. Het beperkt hen in de groei van de onderneming. De werkloosheid in Aalsmeer ligt onder het niveau van de MRA, de provincie Noord-Holland en Nederland.

Krappe arbeidsmarkt vraagt om aansprekende werkmilieus

In het licht van de groeiende economie en de krappe arbeidsmarkt is een belangrijke opgave voor Aalsmeer en de regio om voldoende en kwalitatief passend geschoold personeel aan de regio te binden. Er is sprake van krapte over de gehele linie van de arbeidsmarkt (theoretisch- en praktisch-geschoold). Bedrijven én hun werknemers stellen daarbij steeds hogere eisen aan werkplekken. Deze moeten goed bereikbaar (dus het liefst per auto, trein, HOV) en aansprekend zijn, met voorzieningen en ruimte voor ontmoeting en interactie. Hier ligt voor Aalsmeer ook een opgave.

Figuur 2.10: Werkloosheid Aalsmeer i.r.t. regio's en NL, 2012-2017

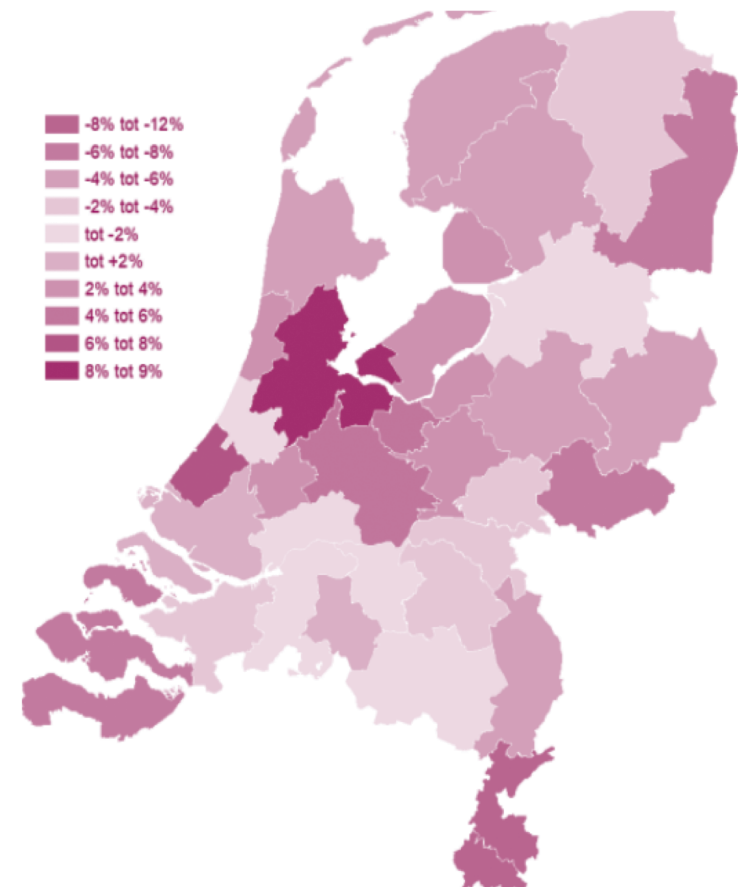

Bron: AM-Regio, Plabeka en UWV (2018)

2.2.2 DEMOGRAFIE EN ONTWIKKELING POTENTIËLE BEROEPSBEVOLKING

De bevolking in Aalsmeer groeit al jarenlang gestaag, door vestiging van mensen van buitenaf. De natuurlijke groei is verwaarloosbaar. Er wordt in de Primos Prognose (2018) een groei van de potentiële beroepsbevolking (15-75 jaar) van 8%-9% geprognostiseerd tot 2030. Dat zijn in de gemeente Aalsmeer ca. 1.750 à 2.000 personen. Dit vertaalt zich de komende jaren hoogstwaarschijnlijk ook in banengroei in de gemeente Aalsmeer.

Figuur 2.11: Ontwikkeling potentiële beroepsbevolking Nederland (Primos 2018)

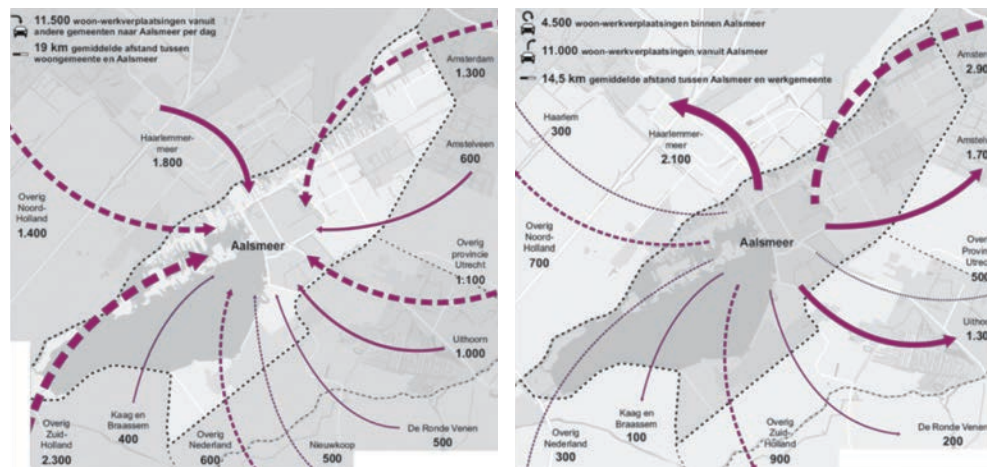
2.2.3 PENDEL

De arbeidsmarkt in Aalsmeer is sterk verweven met die van de regio. Figuur 2.12 laat zien dat er grote inkomende en uitgaande pendelstromen zijn (beide ca. 11.500 werknemers) tussen Aalsmeer en andere gemeenten in de regio. Dit betekent dat inspanningen en beleid op arbeidsmarktgebied per definitie regionaal moet worden uitgevoerd.

2.2.4 DEMOGRAFIE EN ONTWIKKELING POTENTIËLE BEROEPSBEVOLKING

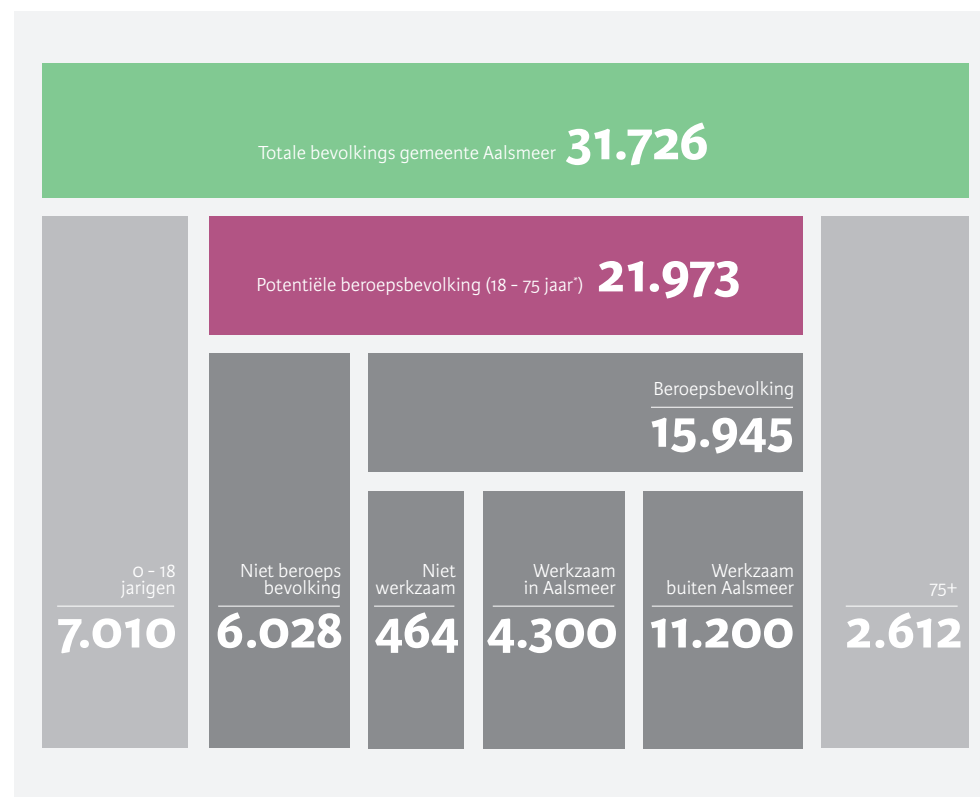
In Figuur 2.12 staat de arbeidsmarktopbouw van de gemeente Aalsmeer weergegeven. Van het totale aantal inwoners van Aalsmeer behoren er 21.973 tot de potentiële beroepsbevolking. Dat is een rato van 70% van de totale bevolking t.o.v. de potentiële beroepsbevolking (bij 18-75 jaar). Dat beeld komt ongeveer overeen met het beeld uit Noord-Holland (75% in Noord Holland bij 15-75 jaar). Tot de categorie niet-beroepsbevolking zijn mensen die niet willen werken en mensen die niet kunnen werken. Werklozen die wel willen werken behoren tot de niet-werkzame groep.

Figuur 2.12: Inkomende (links) en uitgaande pendel (rechts)

Bron: Daily Urban Systems Aalsmeer (Bureau BUITEN, 2016)

Figuur 2.12: Arbeidsmarktopbouw gemeente Aalsmeer

Bron: Gemeente Aalsmeer (2019, 2018), Pendelcijfers CBS (2017), Bureau BUITEN

* de normale beroepsbevolking is 15-75 jaar, maar in deze figuur hanteren we 18-75 jaar doordat de bevolkingscijfers van de gemeente Aalsmeer in andere categorieën zijn ingedeeld. Let op: de totalen kunnen marginaal afwijken, doordat er gebruik wordt gemaakt van verschillende jaarcijfers.

2.3 KWALITATIEVE TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Aanvullend op de kwantitatieve analyse is een aantal kwalitatieve trends en ontwikkelingen voor de lokale en de regionale economie van belang.

DUURZAAMHEIDSOPGAVE VERGT INZET MAAR BIEDT OOK ECONOMISCHE KANSEN

- De energietransitie (overstap naar duurzame energiebronnen, zoals zonne-energie) heeft implicaties voor inwoners en bedrijven en vraagt om fysieke ruimte. Een gerelateerde opgave is de verduurzaming van de bebouwde omgeving (bedrijfspanen, woningen). In Aalsmeer is dit ook een belangrijke opgave. Uiteraard biedt de energietransitie ook kansen voor bedrijven.
- De overgang naar een circulaire economie vraagt om (milieu)ruimte en biedt kansen voor bedrijven. In de Ruimtelijk Economische Verkenning: de Circulaire Westas wordt aan dit thema aandacht gegeven in de regio.

DIGITALISERING EN AUTOMATISERING STELLEN NIEUWE EISEN AAN DE OMGEVING

- Met toenemende automatisering groeit ook het belang van voldoende technisch / digitaal geschoold personeel en continue bijscholing. Dat geldt zeker ook in Aalsmeer (sierteelt, groot- en detailhandel)
- Digitale bereikbaarheid (snel internet) geldt als belangrijke vestigingsplaatsfactor voor bedrijven. De opgave voor de komende jaren is om bedrijventerreinen én bedrijven hierbuiten te voorzien van glasvezel. De provincie Noord-Holland ondersteunt de aanleg van glasvezel vanuit de programma's 'HIRB' (voor bedrijventerreinen) en 'Garantstelling breedband buitengebied'.
- De opkomst van e-commerce vraagt om ruimte voor grootschalige logistieke centra en voor kleinschalige (elektrische) stadsdistributie. De logistiek groeit in Aalsmeer, maar daarmee groeien ook de zorgen of de weginfrastructuur van Aalsmeer dit ook in de toekomst aan kan. De bereikbaarheid blijft een aandachtspunt in de gemeente Aalsmeer.

DIVERGENTE TREND VAN SCHAALVERKLEINING ÉN –VERGROTING ZICHTBAAR.

- Schaalverkleining: het aandeel zzp'ers in de totale werkgelegenheid groeit al jaren, óók in Aalsmeer, de AM-Regio en de MRA. Dit vraagt onder meer om kleinschalige en flexibele werkplekken voor zzp'ers.
- Schaalvergroting: in sectoren als de industrie en de (agro)logistiek is een schaalvergroting van bedrijven en processen gaande onder invloed van robotisering en mondialisering. Deze trend is in de agribusiness in Langedijk goed zichtbaar en vraagt soms om extra ruimte voor groei.

TREK NAAR DE STAD & SAMENHANGENDE OPGAVEN (WONEN & LEEFBAARHEID)

Internationaal, maar zeker ook in de provincie Noord-Holland, is er sprake van een 'trek naar de stad'. Dit leidt tot een toenemende ruimtedruk.

- De huisvesting van verschillende bevolkingsgroepen wordt steeds nijpender. Dat geldt zowel voor de woningmarkt (met name de categorieën van starterswoningen en seniorenwoningen).
- Er is een forse woningbouwopgave in de MRA, die wordt versterkt door demografische trends. De MRA staat voor de opgave om 230.000 woningen tot 2040 te bouwen, waarvan een deel in Aalsmeer. Aandachtspunt is daarbij de bouwbeperkingen van het Luchthavenindulingsbesluit (LIB) vanwege de nabijheid van Schiphol.

INTERNATIONALISERING REGIONALE EN LOKALE ARBEIDSMARKT

Het tekort aan werknemers op de arbeidsmarkt, en dan vooral aan praktisch en technisch geschoold personeel, is in veel sectoren nijpend. In Aalsmeer hebben veel bedrijven in sectoren als de sierteelt, handel, logistiek en horeca dan ook arbeidsmigranten in dienst. Het gaat veelal om werknemers uit EU-landen in Midden- en Oost-Europa. Actuele cijfers voor Aalsmeer of de regio ontbreken, maar landelijk is de landbouw de sector waar de meeste arbeidsmigranten werkzaam zijn (26,4% van in totaal 514.000 banen gevuld door Midden- en Oost- Europese arbeidsmigranten; bron: SEO in opdracht van ABU, 2018). Dit is goed voor een bijdrage van 1,4 miljard euro aan het BBP.

De komst van arbeidsmigranten leidt tot een behoefte aan betaalbare (tijdelijke en permanente) woningen, liefst dichtbij de bedrijven waar zij werken. Deze zijn echter in de huidige woningmarkt in de Metropoolregio Amsterdam niet eenvoudig te vinden. In de afgelopen jaren hebben gemeenten, werkgevers- en werknemersorganisaties, woningcorporaties en andere partijen in de Greenport gewerkt aan meer en betere huisvesting voor arbeidsmigranten (volgend op het 'Convenant Huisvesting Europese arbeidsmigranten' uit 2013). Dit heeft geleid tot nieuwe oplossingen, maar de behoefte aan huisvesting blijft urgent. Ook leidt de komst van arbeidsmigranten tot een aanvullende en kwalitatief andere behoefte aan voorzieningen als onderwijs, zorg en retail.

GROEI INTERNATIONALE VERBLIJFSTOERISTEN IN DE METROPOOLREGIO

Het internationale toerisme in Nederland groeit volgens NBTC met gemiddeld 2% per jaar tot 2025. Er wordt zelfs gesproken van een groei met 30% tot 2025 in de MRA. Uit het Bezoekersonderzoek Metropool Amsterdam (2016) blijkt dat 24% van de internationale toeristische verblijfsbezoekers de regio in trekt. Ook in Aalsmeer is de verwachting dat het aantal (buitenlandse) toeristen nog gaat groeien. Dat komt onder andere door nieuwe initiatieven zoals FloriWorld. De opgave is om een gezonde balans tussen leefbaarheid en een toename van het aantal toeristen te vinden, en de lokale infrastructuur voor te bereiden op een substantiële groei van het aantal bezoekers.

Het tekort aan werknemers op de arbeidsmarkt, en dan vooral aan praktisch en technisch geschoold personeel, is in veel sectoren nijpend.

2.4 UITGELICHT: GEBIEDEN IN ONTWIKKELING IN AALSMEER

Enkele gebieden in Aalsmeer zijn van bijzonder economisch of recreatief belang. Het gaat om gebieden die economisch en ruimtelijk in ontwikkeling zijn, en die een bijdrage kunnen leveren aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven, werknemers en bezoekers. In deze gebieden gebruikt de gemeente Aalsmeer haar ruimtelijk beleid als sturingsmechanisme voor gewenste ontwikkelingen.

AALSMEER CENTRUM: AANTREKKELIJK, HERKENBAAR EN KARAKTERISTIEK ALS AMBITIE

Aalsmeer Centrum fungeert nu al als hart van het dorp en plek waar voorzieningen op het gebied van detailhandel, cultuur, maatschappelijke functies en horeca bij elkaar komen. De gemeente heeft in de (ontwerp-)Centrumvisie van 2019 de ambitie uitgesproken om het centrum nog aantrekkelijker, herkenbaarder en karakteristieker te maken, door de retailstructuur te versterken, te investeren in de openbare ruimte en bereikbaarheid, het voorzieningenaanbod te vergroten en de leegstand te verminderen.

Hoewel centrumontwikkeling en retailbeleid buiten de directe scope van deze economische agenda valt, is een aantrekkelijk dorpshart van belang voor het vestigingsklimaat voor bedrijven, werknemers en bezoekers, en heeft het centrum een duidelijke economische functie; hier is veel werkgelegenheid gevestigd.

GREEN PARK AALSMEER: ONTWIKKELING GREEN SQUARE EN KOMST FLORIWORLD

Green Park Aalsmeer is in de eerste plaats een bedrijventerrein, maar er staat de komende jaren ook veel te gebeuren op het gebied van leisure-ontwikkeling. Binnen het 'Green Square' (deelgebied 5 en 7 in de structuurvisie Green Park Aalsmeer uit 2017) worden leisure(-gerelateerde) functies ontwikkeld. Eén van deze ontwikkelingen is FloriWorld, dat volgens planning in 2020 haar deuren opent. Deze 'eerste bloemen-experience ter wereld' is zowel gericht op nationale en internationale toeristen, als op scholieren, studenten, bestuurders en zakelijke bezoekers. Er zijn ook nog andere leisure-functies binnen het 'Green Square' voorzien of al in ontwikkeling. Het gaat dan om hotelontwikkelingen (primair gericht op de zakelijke doelgroepen en reizigers) en vrijetijdsvoorzieningen. In hoofdstuk 3 zijn de kansen en aandachtspunten voor Aalsmeer in relatie tot FloriWorld en andere leisure-functies op Green Park Aalsmeer verder uitgewerkt.

Preview Floriworld (www.floriworldpreview.com)

Westeinderplassen en De Watertoren (bron: Visit Aalsmeer)

WESTEINDERPLASSEN EN DRECHTDOORSTEEK

Ook de Westeinderplassen zijn van grote betekenis voor de economie, leisuresector en leefbaarheid van Aalsmeer en de regio. De plassen bieden ruimte aan water- en durfsportactiviteiten (zeilen, surfen, roeien), jachthavens, zwemrecreatie, horeca en meer. Ook spelen er ruimtelijke opgaven (bv. de herstructureringsopgave van verouderde jachthavens en verouderd glas) en kansen.

In het bijzonder kan de Drechtdoorsteek kansen bieden voor recreatieve gebiedsontwikkeling. Doel van het traject is om de Westeinderplassen voor vaarverkeer te verbinden met de Drecht. Langs deze verbinding ontstaan dan kansen voor recreatieve gebiedsontwikkeling. In samenwerking met betrokken overheden (o.a. gemeenten Aalsmeer, Kaag en Braassem, provincies Noord- en Zuid-Holland en hoogheemraadschap) is in 2017 een kansenonderzoek en marktverkenning uitgevoerd.

HERONTWIKKELING FORT KUDELSTAART

Tot slot is Fort Kudelstaart een plek van bijzondere leisurebetekenis. Het fort wordt in de komende jaren volledig herontwikkeld. Het fort wordt in originele staat teruggebracht, er komt een multifunctioneel watersportcentrum en er worden verschillende activiteiten en voorzieningen aan het fort toegevoegd. Gastvrijheid, toerisme, watersport en evenementen zijn daarbij de vier pijlers.

STUDIO'S AALSMEER EN PLANNEN VOOR TRANSFORMATIE

De Studio's Aalsmeer in het voormalige veilinggebouw van Aalsmeer, hebben een roemrijke geschiedenis. Na het vertrek van Endemol in 2010 is de locatie verworden tot evenementenlocatie met theater, bioscoop, casino, horeca, en vergaderzalen. Op het moment van schrijven onderzoekt een vastgoedontwikkelaar de mogelijkheden voor transformatie naar woningbouw. Hiermee rijst ook de vraag, waar de aanwezige functies in het complex een nieuwe plek kunnen krijgen.

Sterkten

Economie

- Gunstige ligging - nabij Schiphol, Amsterdam én het Groene Hart
- Daarmee samenhangend: gunstig ondernemers- en vestigingsklimaat
- Lage werkloosheid in vergelijking met Noord-Holland en Nederland
- Hard werkende en ondernemende inwoners, creatieve ondernemersgeest
- Internationaal toonaangevende bedrijven, en krachtig MKB
- Bereikbaarheid werklocaties via de N201

Recreatie en Toerisme

- Bloemenveiling is internationaal bekend en uniek
- Aangename en kleinschalige dorpse omgeving midden in de MRA
- Westeinderplassen met gerelateerde horeca en watersportvoorzieningen en natuurgebieden als De Bovenlanden
- Sterk en veelzijdig aanbod gastvrijheidseconomie
- Flower Festival, Westeinder Waterweek en Staande Mast route
- Cultuurhistorie: veengebieden, trekkeestercultuur, molen, Fort Kudelstaart

Zwakten

Economie

- Afhankelijkheid van sierteelt(gerelateerde) bedrijvigheid en logistiek
- Retailstructuur van de kernen staat onder druk
- Matige OV-bereikbaarheid vanuit Amsterdam en Schiphol
- Knelpunten autobereikbaarheid en parkeren
- Weinig verbinding dorp met bloemenveiling
- Onderbenut potentieel samenwerking ondernemers (maar groeiend)

Recreatie en Toerisme

- Identiteit van water en (vooral) bloemen kan sterker, net als koppeling bloemenveiling met rest leisure-aanbod
- Beperkte parkeerfaciliteiten bij verschillende toeristische trekpleisters
- Onvoldoende aanbod waterrecreatie

Kansen

Economie

- Groei potentiële beroepsbevolking tot 2030 en verwachte banengroei
- Gunstige prognose ontwikkeling regionale economie MRA(BRP en banen)
- Kansen diversificatie economie met opkomende sectoren
- Greenport Aalsmeer als koploper innovatie/verduurzaming in de sierteelt
- Verduurzaming van de economie in brede zin (energiebesparing, minder fossiel, terugdringen gebruik grondstoffen, overgang circulaire economie)
- Hoogwaardige ontwikkelruimte Green Park Aalsmeer beschikbaar
- Kansen voor vestiging circulaire bedrijfsactiviteiten Green Park Aalsmeer
- Dankzij creatieve ondernemersgeest en hechte sociale cohesie worden nieuwe economische kansen in Aalsmeer verzilverd

Recreatie en Toerisme

- Creatieve watergerelateerde bedrijvigheid aantrekken
- Komst FloriWorld: verbinden met lokale R&T infrastructuur en MKB-ers
- Visit Aalsmeer zet Aalsmeer prominenter op de kaart
- Oeverfaciliteiten verder uitbreiden ten behoeve van recreatie en horeca
- De jaarlijkse festivals verder uitbouwen, faciliteren, promoten
- Internationale bloemenuitstraling en historisch verhaal Aalsmeer verder vermarkten en profileren
- Flower Festival, Westeinder Waterweek en Staande Mast route
- Cultuurhistorie: veengebieden, trekkeestercultuur, molen, Fort Kudelstaart

Bedreigingen

Economie

- Krappe arbeidsmarkt, tekort aan technisch geschoold personeel
- Automatisering, digitalisering verandert kwalitatieve vraag personeel. Op lange termijn mogelijk minder vraag laaggeschoold personeel
- Krappe woningmarkt, vooral voor lagere- en middeninkomens
- Vraagstuk huisvesting en voorzieningen arbeidsmigranten
- Aalsmeerse economie relatief conjunctuurgevoelig
- Rol van bloemenveiling verandert (minder handel via de klok, maar positie RFH als handelscentrum blijft)
- Beperkte ruimte voor (her)ontwikkeling door LIB-regelgeving

Recreatie en Toerisme

- Infrastructuur niet berekend op groei aantal bezoekers
- Toename vliegverkeer zorgt voor overlast onder recreanten
- Afnemend bootbezit en vergrijzing watersport

2.5 CONCLUSIE EN OPMAAT NAAR AMBITIE

De zon schijnt in Aalsmeer. De laatste jaren is de werkgelegenheid fors gegroeid en de werkloosheid zit op frictieniveau (lager dan de provincie en Nederland gemiddeld). Ook het economisch perspectief voor de komende jaren is – mede door de verwachte groei van de potentiële beroepsbevolking – gunstig. Aalsmeer is gunstig gelegen, in een regio waar de economie sterk groeit. Het ondernemerschap is sterk, en er zijn in Aalsmeer internationaal toonaangevende en unieke bedrijven gevestigd. Hoewel het goed gaat met de economie, is er ook een aantal uitdagingen waaraan het hoofd moet worden geboden. De belangrijkste uitdagingen die de gemeente op zich af zien komen, zijn:

1 VERSTERKEN VAN HET LOKALE EN REGIONALE VESTIGINGSKLIMAAT VOOR BEDRIJVEN

Het lokale vestigingsklimaat voor bedrijven wordt bepaald door een groot aantal factoren op verschillende schaalniveaus. Denk aan:

- **(Inter)nationaal:** macro-economische trends, politieke stabiliteit, fiscaal klimaat
- **Regionaal:** regionale bereikbaarheid, kwalitatief en kwantitatief aanbod op de regionale arbeidsmarkt (voldoende mensen, met juiste vaardigheden), innovatiekracht, aanwezigheid van kennisinstellingen.
- **Lokaal:** kwaliteit van werklocaties, beschikbaarheid en kosten van bedrijfsruimte, lokale bereikbaarheid, en – met het oog op de beschikbaarheid van personeel – een aantrekkelijk lokaal woningaanbod en voorzieningenniveau.

Mede dankzij het aantrekkelijke vestigingsklimaat in Aalsmeer heeft de economie zich in de afgelopen jaren gunstig ontwikkeld. Indicatoren hiervan zijn de groei van het aantal banen, bedrijven, inwoners en toeristen. Om deze positieve lijn door te zetten, is het blijvend van belang te investeren in het vestigingsklimaat.

De gemeente heeft hierbij vooral invloed op lokale en regionale factoren, zoals het aanbod en de kwaliteit van werklocaties, het lokale woningen- en voorzieningenniveau, en de multimodale bereikbaarheid (OV, fiets, auto, vrachtverkeer, etc.). Voor al deze factoren geldt: de gemeente heeft invloed, maar ze kan hier niet alleen aan werken. Regionale afstemming en samenwerking is vereist. Dit is in hoofdstuk 3 (ambitie) en – met name – in hoofdstuk 4 (aanpak) verder uitgewerkt.

2 STERK, TOEKOMSTBESTENDIG EN DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP STIMULEREN

Aalsmeer is bij uitstek een ondernemende gemeente, met een groot aantal sterke en toonaangevende MKB- en grootbedrijven. De vele bedrijven die de gemeente Aalsmeer rijk is, moeten zich verder kunnen ontwikkelen en groeien. Dit is primair aan de ondernemers zelf, maar de gemeente kan een handje helpen. Dit kan onder meer door een goede en betrouwbare dienstverlening aan ondernemers en adequaat accountmanagement. In het bijzonder ligt daarbij de focus op versterken van het netwerk en de lokale verankering van ondernemers en het stimuleren van duurzaam en verantwoord ondernemen. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) – waarbij bedrijven verantwoordelijkheid nemen voor de effecten van hun activiteiten op het gebied van ‘People’, ‘Planet’ en ‘Profit’ – wordt daarbij de norm. Er zijn al lokale initiatieven die dit bevorderen, zoals het MVO Platform Aalsmeer.

Door goede dienstverlening en accountmanagement blijven ondernemers goed geïnformeerd, versterken ze hun lokale netwerk en hebben ze hun handen vrij om te doen waar zij goed in zijn: ondernemen. De uitdagingen waar zij voor staan – bijvoorbeeld op het gebied van innovatie (robotisering, digitalisering), verduurzaming (energiebesparing, overgang naar circulaire economie) en veranderende marktomstandigheden – kunnen zij zo beter het hoofd bieden.

De wendbaarheid en veerkrachtigheid van de Aalsmeerse economie is een aandachtspunt. Aalsmeer is erg gespecialiseerd in de groothandel en in de logistiek (veelal gerelateerd aan de sierteelt). Dit is een kracht, maar kan de economie ook kwetsbaar maken. Dit vraagt enerzijds om een beleidsmatige focus op het versterken van economisch belangrijke sectoren – met de sierteeltsector voorop – en anderzijds om het ondersteunen van opkomende sectoren en bedrijven in de lokale economie, om zo kansen voor diversificatie te benutten.

3 WENDBARE EN INCLUSIEVE ARBEIDSMARKT DIE KWALITATIEF AANSLUIT OP DE VRAAG VAN WERKGEVERS

Het arbeidsmarktperspectief van Aalsmeer is gunstig. De potentiële beroepsbevolking groeit nog tot 2030 en de werkloosheid is zeer laag. Dit is tegelijkertijd een bedreiging: de arbeidsmarkt is zeer krap, en een gebrek aan passend geschoold personeel kan de ontwikkeling van bedrijven remmen. Aalsmeer staat voor de opgave om werknemers aan te trekken en vast te houden. Dit stelt eisen aan de bereikbaarheid van woon- én werkplekken, het voorzieningenniveau in de gemeente en – bovenal – het woningaanbod.

Ook is het uit sociaal én uit economisch oogpunt belangrijk om personen met een afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen bij het vinden van een passende betrekking. De arbeidsmarkt moet er voor iedereen zijn: jong of oud, theoretisch of praktisch geschoold, wel of geen afstand tot de arbeidsmarkt. Oftewel: een wendbare en inclusieve arbeidsmarkt. Het aantrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kan ook worden geïmplementeerd in het MVO beleid van bedrijven.

4 AALSMEER ALS BLOEM- EN WATERRIJKE LEISUREBESTEMMING

Het economische belang van recreatie en toerisme (zowel relatief als qua totaal aantal banen) is fors toegenomen in Aalsmeer. Aalsmeer positioneren als mooie, aantrekkelijke bestemming voor verschillende doelgroepen blijft de komende jaren een speerpunt. De toeristisch-recreatieve sector is sterk in Aalsmeer, maar desalniettemin zijn er kansen om de sector verder te versterken. De beleving en uitstraling van bloemen en water kan sterker. De komst van Floriworld biedt hiertoe kansen, mits de nieuwe attractie sterk verbonden wordt aan het lokale MKB. De opgave is daarbij om in te zetten op kwaliteitstoerisme, waarbij het niet gaat om méér toeristen, maar vooral het langer vasthouden van toeristen en hen te stimuleren om meer te besteden. Daarbij ligt de focus specifiek op de doelgroepen die goed passen bij Aalsmeer en die een positieve bijdrage leveren aan de leefbaarheid en economische vitaliteit van onze gemeente.

De arbeidsmarkt moet er voor iedereen zijn: jong of oud, theoretisch of praktisch geschoold, wel of geen afstand tot de arbeidsmarkt.

AMBITIE

3 Ambitie

Vooraf: hoofddoel, speerpunten en structuur agenda

Het hoofddoel van de economische agenda is: **het versterken van de economische en toeristisch-recreatieve structuur in Aalsmeer.**

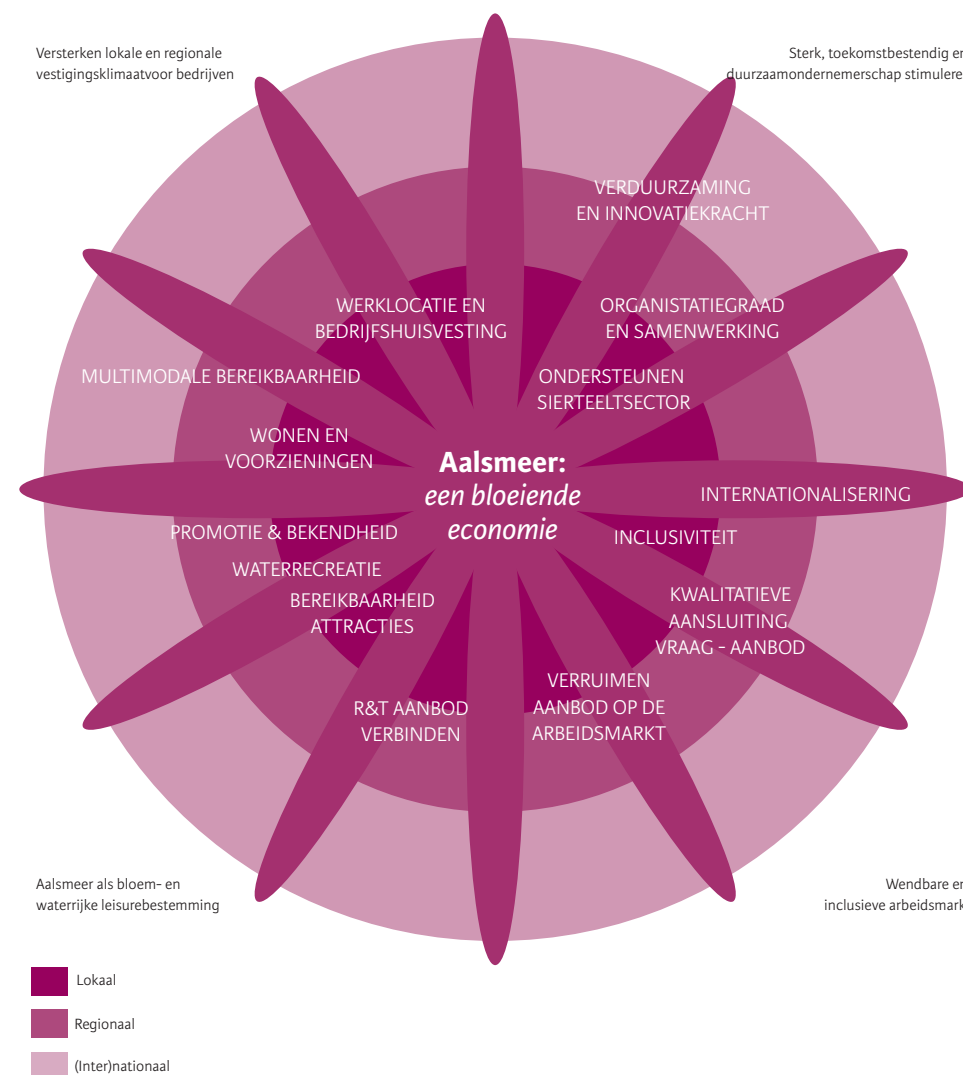
Om dit te bereiken richt de economische agenda zich op vier speerpunten, die aansluiten op de vier uitdagingen waar de analyse in het vorige hoofdstuk mee is geëindigd. Dit zijn:

- 1 Versterken lokale en regionale vestigingsklimaat voor bedrijven.** Thema's hierbinnen zijn: (1) werklocaties en bedrijfshuisvesting; (2) woon- en leefklimaat; (3) multimodale bereikbaarheid.
- 2 Sterk, toekomstbestendig en duurzaam ondernemerschap stimuleren.** Thema's hierbinnen zijn: (1) ondersteunen ondernemers; (2) stimuleren organisatie-raad en onderlinge samenwerking ondernemers; (3) stimuleren verduurzaming en innovatie; (4) ondersteunen sierteeltsector.
- 3 Wendbare en inclusieve arbeidsmarkt.** Thema's zijn: (1) verruimen aanbod op de arbeidsmarkt; (2) internationalisering van de arbeidsmarkt; (3) kwalitatieve aansluiting vraag-aanbod; (4) inclusieve arbeidsmarkt.
- 4 Aalsmeer als bloem- en waterrijke leisurebestemming.** Thema's zijn: (1) Promotie van Aalsmeer; (2) Bereikbare en vindbare toeristisch-recreatieve voorzieningen; (3) Meer en beter verbonden aanbod; (4) Toekomst waterrecreatie en Westeinderplassen.

Voor elk van de vier speerpunten leest u in de volgende paragrafen achtereenvolgens het hoofddoel en de subdoelen voor verschillende thema's en de beleidsinzet per thema. De bloemfiguur op de volgende pagina laat de beleidsinzet zien op de vier speerpunten en de verschillende thema's daarbinnen. Hierbij is ook aangegeven op welk schaalniveau het betreffende thema vooral speelt (lokaal, regionaal of (inter) nationaal). Het schaalniveau hangt samen met de rol van de gemeente. De lokale overheid kan bijvoorbeeld meer invloed uitoefenen op het aanbod van woningen en voorzieningen (dit speelt vooral lokaal, maar moet uiteraard ook regionaal worden afgestemd), dan op de innovatiekracht (dit speelt vooral regionaal en bovenregionaal). Voor doeltreffend beleid is het belangrijk om op de juiste schaalniveaus de juiste inzet te hebben, die past bij de rol van de overheid.

Overigens geldt voor de meeste thema's wel dat deze de gemeentegrenzen overstijgen en regionale samenwerking en afstemming vereisen, bijvoorbeeld in het verband van de AM-Regio en/of de MRA. In het Uitvoeringsprogramma is verder uitgewerkt met welke stakeholders op lokaal én (boven)regionaal niveau per actie samenwerking vereist is.

Figuur 3.1: Thema's per speerpunt, voor effectief beleid op het juiste schaalniveau

3.1 VERSTERKEN LOKALE EN REGIONALE VESTIGINGSKLIMAAT VOOR BEDRIJVEN

Doelstelling: Het behouden en versterken van een aantrekkelijk vestigingsklimaat in Aalsmeer zodat bestaande bedrijven kunnen innoveren en doorgroeien en nieuwe bedrijven zich willen vestigen.

We richten ons in het bijzonder op het aanbod van werklocaties, op het woning- en voorzieningenaanbod in Aalsmeer, en op de multimodale bereikbaarheid. De beschikbaarheid en geschiktheid van arbeidsaanbod in de regio – eveneens een zeer belangrijke vestigingsplaatsfactor – komt onder speerpunt 3 apart aan bod.

3.1.1 TOEKOMSTBESTENDIGE WERKLOCATIES EN BEDRIJFSHUISVESTING

Ambitie: Het aanbod van werklocaties kwantitatief en kwalitatief aan te laten sluiten op de markt, zodat gevestigde bedrijven kunnen doorgroeien en uitbreiden en bedrijven van buitenaf zich willen vestigen in Aalsmeer

De ambitie is om het aanbod van werklocaties zowel kwalitatief als kwantitatief aan te sluiten op de vraag. Zo is er voldoende passende ruimte voor Aalsmeerse bedrijven om uit te breiden en voor bedrijven van buitenaf om zich in Aalsmeer te vestigen. Hiervoor is afstemming in de regio essentieel. Zo komen we regionaal tot een evenwichtige werklocatiemarkt. Aalsmeer blijft de marktontwikkelingen in de gaten houden – onder meer in het samenwerkingsverband Plabeka - en speelt hier tijdig op in.

Er is een grote ruimtebehoefte van bedrijven in de MRA, de AM-Regio en Aalsmeer. Dat blijkt ook uit de uitgiftetempo's van Green Park Aalsmeer. Er is nog ruimte voor nieuwe vestigers op Green Park Aalsmeer, maar gezien het huidige uitgiftetempo is het van belang om deze ruimte in te zetten voor bedrijven die passen in het economisch profiel van Aalsmeer (o.a. in de logistiek en sierteelt gerelateerd).

Een ander aandachtspunt is de OV-bereikbaarheid van het terrein, zeker aangezien hier ook meer leisure-achtige functies komen.

Hornmeer is een bestaand bedrijventerrein dat volledig is uitgegeven. Hier zitten voornamelijk lokale MKB-ers (o.a. voedingsverwerkers, logistiek, lichte industrie) en perifere detailhandel. In Hornmeer wordt geïnvesteerd met subsidiegelden van de provincie Noord-Holland (HIRB-regeling). Er komt onder meer een verduurzaamd rioolsysteem, aangepaste verlichting, nieuwe fietsverbindingen en een reconstructie van wegen en uitritten. Hierdoor blijft Hornmeer aantrekkelijk voor bestaande en nieuwe gebruikers. Naast de ruimtelijke kwaliteit is het ook van belang dat er wordt geïnvesteerd in de samenwerking tussen ondernemers op het terrein. Ook staan veel bedrijven voor de opgave – en verplichting – om duurzaamheidsmaatregelen door te voeren aan de panden en in de bedrijfsvoering.

Voor de glastuinbouwgebieden is de opgave divers. Waar het toekomstbestendige of maatwerkgebieden betreft (in de Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer: glastuinbouwgebied Kudelstaart en Schinkelpolder) is het belangrijk om de zittende glastuinbouwondernemers te ondersteunen. De Greenport Aalsmeer doet dit onder meer bij modernisering en verduurzaming; het is van belang om als Aalsmeer hierbij aangesloten te blijven. Voor transformatiegebieden (Bovenlanden-Oosteinderweg, Tussen de linten, Aalsmeer Oost) is de opgave om tot een nieuwe invulling te komen. Voor deze gebieden zijn ruimtelijke visies in voorbereiding; deze zullen ook uitspraken doen over de economische functies die in het gebied passen.

In veel van de glastuinbouwgebieden die verouderd en/of in transformatie zijn, en elders in de lintstructuren van Aalsmeer, is veel verspreide bedrijvigheid gegeven. Dit vraagt, samen met de krapper wordende regionale werklocatiemarkt, de snelle uitgifte op Green Park Aalsmeer, en de mogelijke transformatie van de Studio's Aalsmeer (die zou resulteren in een ruimtebehoefte voor de culturele functies aldaar) om een strategie voor formele en informele werklocaties in Aalsmeer. Hierin moeten ook zaken als verduurzaming van bedrijventerreinen en regionale afstemming aan de orde komen.

3.1.2 WOON- EN LEEFKLIMAAT AALSMEER

Ambitie: We streven naar een prettig woon- en leefklimaat met voldoende en divers aanbod van woningen, retail, horeca en cultuur.

Aalsmeer is een mooie plaats om te wonen, te werken, te ondernemen en te recreëren. Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat met voldoende voorzieningen is een voorwaarde om voldoende arbeidspotentieel in de gemeente te behouden en aan te trekken, en is daarmee óók van economisch belang, zeker gezien de krapte op de arbeidsmarkt

Zeer belangrijk hierbinnen is de inzet om een voldoende, divers en betaalbaar aanbod van woningen te bieden in Aalsmeer voor alle doelgroepen. Dit thema is breder dan de Economische Agenda, en is primair behandeld in de Woonagenda (2016-2020). We onderschrijven de ambitie uit de agenda om de doorstroming vanuit sociale woningbouw te bevorderen, het aanbod aan sociale woningen op peil te houden, en betaalbare nieuwbouw voor jongeren en starters te bevorderen. Op die manier ontstaat er namelijk meer aanbod voor vooral de onderkant van de woningmarkt, die nu op slot zit. Juist woningen in dit segment bieden plek aan de lagere middeninkomens en daarmee aan technisch en praktisch geschoold personeel, waar onder meer in de sierteelt veel vraag naar is. Ook behoud van jongeren en starters is van belang voor voldoende aanbod van personeel. Overigens is in de analyse geconstateerd dat de arbeidsmarkt sterk regionaal verbonden is. Dit geldt ook voor de woningmarkt; het is vooral van belang dat er in de regio voldoende aanbod van (betaalbare) woningen is, met het oog op de regionale arbeidsmarkt. Aalsmeer heeft hier een aandeel in, maar afstemming met andere gemeenten over het woningaanbod blijft van belang.

We streven daarnaast naar het versterken van de retailstructuur in Aalsmeer. Dit is bovenal relevant in het centrumgebied. Aansluitend op de Centrumvisie Aalsmeer (zie hoofdstuk 2) zet de economische agenda in op versterking van de retailstructuur en de verblijfskwaliteit van het centrumgebied. En in lijn met de Detailhandelsnota zet het beleid in op het afbouwen van verspreid aanbod en clustering en versterking

van de retailgebieden in de gemeente. Naast Aalsmeer Centrum gaat het hier ook om de winkelgebieden aan de Ophelialaan, in Nieuw Oosteinde en in Kudelstaart.

Als het gaat om het aanbod van horeca-, leisure- en cultuur-voorzieningen zet deze agenda in op een aantal kansrijke gebieden in de gemeente:

- Potentie Westeinderplassen verder benutten. Dit is onder speerpunt 4 verder uitgewerkt.
- Ook bedrijventerrein Green Park Aalsmeer krijgt, met de komst van FloriWorld en de leisure-ontwikkelingen in de 'Green Square' een recreatieve invulling. De inzet is om te komen tot een aantrekkelijk gebied dat werkgelegenheid, leisure-voorzieningen en reuring biedt voor Aalsmeeders. Hierbij is ook een goede afstemming met functies elders in de gemeente (met name in het centrumgebied en de Westeinderplassen) van belang, zodat de nieuwe leisure-functies op Green Park complementair (en niet concurrerend) zijn aan het bestaande aanbod.
- Tot slot kan de mogelijke transformatie van de Studio's Aalsmeer (zie hoofdstuk 2) leiden tot een ruimtebehoefte voor culturele functies. Het is voor het leefklimaat in Aalsmeer dat er een passende nieuwe locatie wordt gevonden voor deze functies.

Ook kunnen evenementen en festivals bijdragen aan het woon- en leefklimaat in de gemeente. Dit is onder speerpunt 4 verder uitgewerkt.

De gemeente spant zich in tot slot in voor het verbeteren van de leefbaarheid in relatie tot Schiphol en vliegverkeer. Ze trekt samen met Schiphol op om de overlast van de luchthaven te beperken.

Ambitie: We streven naar een prettig woon- en leefklimaat met voldoende en divers aanbod van woningen, retail, horeca en cultuur.

3.1.3 MULTIMODALE FYSIEKE EN DIGITALE BEREIKBAARHEID

Ambitie: De multimodale bereikbaarheid verbeteren, met aandacht voor het logistieke profiel van de gemeente Aalsmeer

De gemeente Aalsmeer wil de multimodale bereikbaarheid blijven verbeteren. De autobereikbaarheid is met de nabijheid van de A4, A9 en N201 goed, en de directe nabijheid van Schiphol, de nieuwe N201, de Ongestoord Logistieke Verbinding (OLV) en de Westas maken Aalsmeer een aantrekkelijke locatie voor op logistiek georiënteerde bedrijven. Green Park Aalsmeer biedt hier ook voldoende ruimte voor.

De (auto)bereikbaarheid in Aalsmeer is een aandachtspunt. Het lokale wegennetwerk is soms overbelast en de parkeerdruk is op sommige plaatsen erg hoog. Om de recreatieve potentie te benutten en de retailstructuur te versterken, behoeft dit thema aandacht. Ook de OV-bereikbaarheid van Aalsmeer is voor verbetering vatbaar. Er lopen enkele snelle busverbindingen in de gemeente naar Schiphol en Amsterdam, maar deze kunnen frequenter en fijnmaziger. Vooral de bedrijventerreinen worden als belangrijke werklocaties hier onvoldoende in bediend. Daarnaast kunnen ook investeringen in de bereikbaarheid per fiets (waaronder in snelfietsroutes naar naburige gemeenten) bijdragen aan een goede multimodale bereikbaarheid.

De inzet op het thema bereikbaarheid raakt aan de mobiliteitsagenda van de gemeente Aalsmeer (vanaf 2020 gereed). De EZ- agenda kan dienen als input voor deze visie. Bereikbaarheid van toeristische en recreatieve bestemmingen is overigens ook als thema opgenomen onder speerpunt 4 van deze agenda (Aalsmeer als bloemen waterrijke leisurebestemming).

Naast fysieke bereikbaarheid is ook de digitale bereikbaarheid van bedrijven en werklocaties onder dit thema opgenomen. Een snelle en betrouwbare internetverbinding is voor bedrijven een vestigingsplaatsfactor van toenemend belang. In Aalsmeer is al meer dan 91% van de adressen aangesloten op het glasvezelnetwerk (Stratix, 2018). Voor de relatief kleine groep ondernemers die nog geen toegang hebben tot een snelle internetverbinding kan glasvezel (of een verbinding van soort-

gelijke snelheid) uitkomst bieden. De gemeente heeft zelf geen rol bij de aanleg van kabel- en glasvezelnetten, maar mogelijk kan zij ondernemers informeren over de mogelijkheden of hen helpen zich te organiseren om (gezamenlijk) voor een betere internetaansluiting te zorgen. Bij het opstellen van een werklocatiestrategie kijken we ook naar het aspect digitale bereikbaarheid.

3.2 STERK, TOEKOMSTBESTENDIG EN DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP STIMULEREN

Doelstelling: Het versterken van ondernemerschap in Aalsmeer, en bijdragen aan een duurzame en toekomstbestendige economie

Kenmerkend in Aalsmeer is de creatieve ondernemersgeest en de grote lokale verankering en betrokkenheid van bedrijven. Ondernemen moet aantrekkelijk blijven in Aalsmeer. Daarom zetten we de komende jaren in op het versterken van ondernemerschap, nauwere samenwerking met en tussen ondernemers, en het toekomstbestendig maken van de economie.

3.2.1 ONDERSTEUNEN ONDERNEMERS MET VRAAGGERICHT ACCOUNTMANAGEMENT

Ambitie: Vraaggestuurd ondernemers ondersteunen in hun behoeften door gericht accountmanagement.

De aanpak van de gemeente bestaat uit het vraag-gestuurd ondersteunen van ondernemers in Aalsmeer. Hierbij is zowel aandacht voor bestaande sterke bedrijvigheid als voor opkomende sectoren en typen bedrijven met groeipotentie. De focus ligt dus primair op de sierteelt, groot- en detailhandel, logistiek, maakindustrie (incl. scheepsbouw), recreatie en toerisme. De ondersteuning bestaat onder meer uit:

- Ondersteuning van MKB-ers en informatievoorziening. De contacten tussen het MKB en de gemeente zijn van belang en worden ambtelijk via het accountmanagement en bestuurlijk zorgvuldig onderhouden, met aandacht voor de rol en verantwoordelijkheden die wij als gemeente hebben. Ook willen we de dienst-

verlening van de gemeente aan ondernemers optimaliseren in o.a. vergunningverlening, voorlichting, en de loketfunctie.

- Ondersteuning en informatievoorziening voor zzp'ers op voor hen belangrijke thema's zoals betaalbare (en eventueel gezamenlijke) bedrijfshuisvesting, informatievoorziening en begeleiding en coaching (o.a. door continueren van het Coachtraject ZAAI). Daarnaast gaan we op zoek naar de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een zzp-platform, in samenwerking met OA. Het is goed mogelijk dat de bedrijven met een tekort aan personeel graag met zzp'ers inhuren. Dit draagt bij aan verlichting van de krapte op de arbeidsmarkt (zie 3.3) en stimuleert ondernemerschap. Kansen zijn er volop; het aantal zzp'ers is immers in de afgelopen 4 jaar met 20% gegroeid, evenals het aantal zzp'ers dat doorgroeit. Daarom wil Aalsmeer zich ook steeds beter op deze groep ondernemers richten.
- Accountmanagement verder professionaliseren en focus aanbrengen (onder meer met behulp van een accountmanagementplan). Het doel is om de bedrijven die in Aalsmeer gevestigd zijn zo goed mogelijk van dienst te zijn. Er gaat speciale aandacht uit naar het onderhouden van contacten met bedrijven die extra waardevol zijn of kunnen worden voor de economie en de samenleving van Aalsmeer (bv. in de sierteelt, leisure, logistiek, of bedrijven die sociaal en duurzaam ondernemerschap hoog in het vaandel hebben staan). Onderdeel van het plan is periodieke bestuurlijke afstemming met ondernemers en het organiseren van kennis- en inspiratiebijeenkomsten.

3.2.2 STIMULEREN ORGANISATIEGRAAD EN ONDERLINGE SAMENWERKING ONDERNEMERS

Ambitie: Samenwerking met ondernemers intensiveren en de dienstverlening van de gemeente optimaliseren.

Een goede samenwerking tussen ondernemers onderling en met de gemeente is belangrijk voor het lokale ondernemerschap. Ondernemend Aalsmeer spant zich als vereniging in om de samenwerking tussen ondernemers te bevorderen en de ondernemersbelangen te behartigen. Ook spant Ondernemend Aalsmeer zich in om de samenwerking tussen verschillende ondernemersverenigingen te verbeteren om zo het bedrijfsleven beter te organiseren. De gemeente wil hierbij ondersteunen waar mogelijk.

3.2.3 STIMULEREN VERDUURZAMING ECONOMIE EN TRANSITIE NAAR CIRCULAIRE ECONOMIE

Ambitie: Samenwerken met ondernemers om stappen te zetten in de verduurzaming van de gemeente

Binnen de verduurzaming gaat het om drie thema's: de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie en de verduurzaming van de bebouwde omgeving.

Voor de energietransitie geldt dat de gemeente particulieren stimuleert om zelf te verduurzamen. De gemeente wil hierin ook zelf het goede voorbeeld geven. Ook wijzen we ondernemers de weg naar subsidiemogelijkheden (zoals de HIRB van de provincie Noord-Holland) en spannen we ons in Greenport-verband in voor verduurzaming van de sierteeltsector. Voor de energietransitie sluit deze agenda verder aan op het duurzaamheidsbeleid Aalsmeer 2016.

De transitie naar een circulaire economie moet primair door het bedrijfsleven zelf gemaakt worden, en vraagt om een faciliterende rol van de overheid. In het duurzaamheidsbeleid Aalsmeer 2016 zijn de lokale kansen binnen de circulaire economie uitgewerkt. Denk aan de ligging in de Westas, het afvalbeheer van de Meerlanden, en de ontwikkeling van een grondbank. Deze economische agenda sluit op deze acties aan.

Regionaal en lokaal liggen er kansen voor circulaire bedrijfsactiviteiten in de sierteelt, logistiek en maakindustrie. Dat geldt ook voor de Aalsmeerse werklocaties. Daarom wordt er de komende tijd een kansenscan circulaire economie uitgevoerd in het gebied van het Green Park Aalsmeer en het Royal Flora Holland terrein. Ook liggen hier nog verdere ontwikkelingskansen. Aalsmeer heeft met Green Park de mogelijkheid om circulaire bedrijven in lichtere bedrijfscategorieën te huisvesten. Voor grootschalige bedrijven en/of bedrijven in zwaardere milieucategorieën zijn er in de regio ook meerdere bedrijventerreinen die ruimte bieden voor circulaire bedrijvigheid richten, zoals Schiphol Trade Park.

De verduurzaming van de bebouwde omgeving is tot slot een complex thema. Hierbinnen zijn duurzame bedrijfshuisvesting en stimuleren van elektrisch vervoer (o.a. personenvervoer van werknemers, logistieke stromen) belangrijke opgaven. Wederom sluit deze agenda aan bij het duurzaamheidsbeleid Aalsmeer 2016.

3.2.4 ONDERSTEUNEN POSITIE GREENPORT AALSMEER

Ambitie: Bijdragen aan versterking van de positie van de Greenport Aalsmeer als internationaal hart van de sierteeltsector, in samenwerking met andere partijen in de Greenport.

Het sierteeltcluster is – met de aanwezigheid van Royal Flora Holland, sierteelt-bedrijven, toeleveranciers, verwerkings-, verpakings- en handelsbedrijven – van groot belang voor de gemeente Aalsmeer. In het regionale verband van de Greenport Aalsmeer werken gemeenten met glastuinbouwgebieden (Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Kaag en Braassem, Nieuwkoop, Uithoorn), de provincies Noord- en Zuid-Holland, onderwijs- en sectorpartijen samen aan de versterking van de internationale concurrentiepositie van het sierteeltcluster.

De inzet van het economisch beleid van de gemeente Aalsmeer blijft om samen met de samenwerkingspartners in de Greenport bij te dragen aan de versterking van de positie van de sierteeltsector. De gemeente Aalsmeer maakt zich in het verband van de Greenport vooral hard voor:

- Vergroten van het aanbod van geschikt personeel, door de instroom van jongeren te vergroten en de interesse van professionals met een geschikte technische, economische, logistieke of andere achtergrond te wekken.
- Komen tot passende oplossingen voor de huisvesting van arbeidsmigranten actief in de sierteeltsector (zie ook 3.3.2: internationalisering arbeidsmarkt).
- Ruimte om te ondernemen in de regio, zowel voor primaire telers als voor aanverwante bedrijvigheid.
- Bereikbaarheid van het cluster, via de weg, het spoor, over zee en de lucht. Initiatieven als de Ongestoord Logistieke Verbinding en de Circulaire Westas dragen hieraan bij.
- Verduurzaming van het gehele cluster (onder meer door de ontwikkeling van een warmtenet, CO₂-leidingen en benutten van reststromen)

3.3 WENDBARE EN INCLUSIEVE ARBEIDSMARKT

Doelstelling: Werken aan een wendbare en inclusieve arbeidsmarkt, zodat ondernemers voldoende geschoold personeel kunnen vinden en zodat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ook kunnen werken.

3.3.1 BETERE AANSLUITING VRAAG EN AANBOD OP DE ARBEIDSMARKT

Ambitie: De arbeidsvraag kwantitatief en kwalitatief op het arbeidsaanbod af te stemmen, zodat werkgevers aan voldoende en geschoold personeel kunnen komen

Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Die is deels conjunctureel, maar kent ook structurele oorzaken zoals vergrijzing. De vraag naar personeel is onder meer groot in de sierteelt, de logistiek, horeca en de zorg.

Als het gaat om de kwantitatieve aansluiting (tekort op de arbeidsmarkt), zetten we erop in om inactieven te verleiden een baan te zoeken, en om werklozen aan een baan te helpen. Hierover meer in 3.3.3. Ook de inzet op voldoende woningen en op multimodale bereikbaarheid van werklocaties (zie speerpunt 3) kan helpen om het aanbod op de arbeidsmarkt te vergroten. Voor werklocaties in Aalsmeer is vooral de bereikbaarheid met het openbaar vervoer en via (snel)fietsroutes een belangrijk aandachtspunt.

We willen ons inzetten om – in samenwerking met onderwijspartijen en werkgevers – te komen tot een betere aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Binnen de sierteeltcluster werken we in het verband van Greenport Aalsmeer samen met werkgevers(organisaties) en lokale en regionale onderwijsinstellingen. De komst van FloriWorld biedt ook kansen om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren. Ook wordt de inspanning binnen regionale initiatieven doorgezet, waaronder het House of Skills gericht op het passend (om)scholen van werknemers van alle leeftijden.

3.3.2 INTERNATIONALISERING VAN DE ARBEIDSMARKT

Ambitie: Beter zicht krijgen op de aard en de schaal van de opgave aangaande de huisvesting van arbeidsmigranten in Aalsmeer en de regio

Het is van economisch belang dat werkgevers over voldoende personeel beschikken. Aalsmeerse werkgevers doen daarbij steeds vaker een beroep op arbeidsmigranten om vacatures gevuld te kunnen krijgen. Het is bovendien van belang dat arbeidsmigranten op veilige en legale wijze gehuisvest worden en toegang hebben tot voorzieningen, zonder dat het algehele voorzieningenniveau onder druk komt te staan. In de nieuwe Woonagenda die vanaf 2020 in werking treedt, worden arbeidsmigranten dan ook als specifieke doelgroep benoemt.

Op regionale schaal is er op dit moment geen duidelijk beeld van het aantal (short en long stay) arbeidsmigranten in Aalsmeer en de regio. Wel is bekend dat veel werkgevers aanlopen tegen een tekort aan huisvesting voor het (tijdelijke) personeel dat zij uit het buitenland aantrekken. Gezien het economische belang van voldoende en kwalitatief acceptabele huisvesting voor arbeidsmigranten, zet de gemeente zich in de komende jaren om de opgave beter in beeld te krijgen. Met andere woorden: samen met buurgemeenten en werkgevers willen we in beeld brengen hoe groot de huisvestingsopgave voor arbeidsmigranten is.

Het verkennen van oplossingsrichtingen en formuleren van concrete acties vindt vervolgens primair binnen het beleidsveld wonen plaats. Hierbij staan leefbaarheid, veiligheid en lokaal draagvlak centraal.

3.3.3 INCLUSIEVE ARBEIDSMARKT

Ambitie: *een arbeidsmarkt waarin iedereen meedoet die dat kan en wil*

Het is van economisch én sociaal belang dat iedereen die wil en kan werken, ook echt kans heeft op een baan. Dit geldt altijd, maar in het bijzonder in de huidige tijden van een krappe arbeidsmarkt. Een branchegerichte regionale aanpak – afspraken tussen bedrijven, onderwijs, UWV en gemeente(n) – is hiervoor nodig. Dit gebeurt onder meer al met het Werkplein AA, waar vragen van inwoners en aanbod van werk en vacatures bijeenkomen.

De gemeente spant zich er al langer voor in om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen. Dat doet de gemeente Aalsmeer via het Werkplein AA. Daarnaast nemen we ook onze eigen verantwoordelijkheid. De gemeente Aalsmeer heeft zelf meerdere mensen in dienst met een afstand tot de arbeidsmarkt. De ambitie is om het belang van een inclusieve arbeidsmarkt – en de ondersteuning die de gemeente kan bieden aan werkgevers – beter over het voetlicht brengen bij bedrijven.

De Economische Agenda heeft binnen dit speerpunt een relatie met het sociaal domein. Deze agenda is complementair aan de Nota Sociaal Beleid (die op moment van schrijven nog in ontwikkeling is). Waar in het sociaal domein zich primair richt op de werkzoekende en het sociale en maatschappelijke belang van meedoen op de arbeidsmarkt, staat in de economische agenda het economisch belang van voldoende personeel centraal.

3.4 AALSMEER ALS BLOEM- EN WATERRIJKE LEISUREBESTEMMING

Doelstelling: Aalsmeer verder ontwikkelen als aantrekkelijke bloem- en waterrijke leisure-bestemming in balans met de omgeving.

Aalsmeer heeft veel kwaliteiten, waaronder prachtig water, mooie natuur, de trekheestercultuur, veel jachthavens, een internationale bloemenveiling, molens en het Seringenpark. Daarnaast heeft Aalsmeer een aantal regionaal en nationaal bekende evenementen en festivals, zoals het Flower Festival, de Westeinder Waterweek en de Feestweek Aalsmeer. Aalsmeer ontwikkelt zich steeds verder als aantrekkelijke toeristisch-recreatieve bestemming. Met de komst van FloriWorld en de ontwikkeling van Fort Kudelstaart krijgt Aalsmeer er de komende periode nog twee trekpleisters bij. De bekendheid van Aalsmeer als toeristisch-recreatieve bestemming is echter nog (te) beperkt. Er zijn kansen om meer te profiteren van het groeiende binnenlandse en internationale toerisme. We gaan daarom door met het promoten van Aalsmeer, zetten in op een betere bereikbaarheid en vindbaarheid van toeristisch-recreatieve voorzieningen, stimuleren de verbinding van bestaand aanbod en faciliteren nieuw aanbod dat hierop een waardevolle toevoeging vormt, en richten ons specifiek op de toekomst van waterrecreatie. Een belangrijk vertrekpunt daarbij is de verschuiving van méér naar beter. Aalsmeer wil zich de komende jaren richten op kwaliteitstoerisme, waarbij de positieve effecten van toerisme worden gemaximaliseerd en eventuele negatieve effecten worden geminimaliseerd. Dit betekent onder andere dat we inzetten op het beter benutten van het bestaande aanbod en het aanpakken van opgaven zoals de leegstand van jachthavens. Daarnaast kijken we bewuster naar de meerwaarde van nieuwe ontwikkelingen (wat past bij Aalsmeer en onze doelgroepen, wat levert het op, en hoe zit het met bereikbaarheid?).

3.4.1 PROMOTIE VAN AALSMEER

Ambitie: Aalsmeer (nog) beter op de kaart zetten als aantrekkelijke dag- en verblijfsbestemming

Met de oprichting van Visit Aalsmeer zijn er de afgelopen jaren concrete stappen gezet om onze gemeente op de kaart te zetten als toeristisch-recreatieve bestemming. De ambitie is om Visit Aalsmeer de komende jaren verder uit te bouwen en te professionaliseren. De thema's water, bloemen en fietsen & wandelen blijven daarbij relevant. We willen ons specifiek richten op het verleiden van bezoekers om voor een volledige dag of een meerdaags verblijf naar Aalsmeer en omgeving te komen, in plaats van voor een snel bezoek vanuit Amsterdam. Voor de Nederlandse markt richten we ons daarbij op de doelgroepen harmoniezoekers, inzichtzoekers en stijlzoekers. Voor de internationale markt zijn dit 'achiever' en 'postmodern'. Volgens het Marketingcommunicatieplan voor Visit Aalsmeer 2019 zijn deze doelgroepen het meest kansrijk.

Om de effectiviteit van de promotie van Aalsmeer te meten, is de ambitie ook om meer inzicht te krijgen in onze gasten. Bijvoorbeeld door monitoring van bezoekersaantallen en overnachtingen en door deel te nemen aan bezoekersonderzoek op MRA-schaal. Deze data vormen belangrijke input voor het jaarlijkse actieplan voor Visit Aalsmeer en voor het toeristisch-recreatieve beleid in de toekomst.

Alhoewel de gemeente primair aan zet is voor de promotie van Aalsmeer, willen we zoveel mogelijk actief samenwerken met ondernemers, bijvoorbeeld waar het gaat om de implementatie van het beeldmerk, het vullen van de ondernemerspagina op de website en het creëren van content voor sociale media. Daarnaast stellen we voor dat R&T ondernemers vaker gezamenlijk in gesprek gaan met het bestuur van de gemeente.

Vanuit ondernemers is in het kader van gastheerschap de wens geuit voor terugkeer van een (light-variant van een) fysiek informatiepunt voor bezoekers. Samen met ondernemers gaan we hiervoor de mogelijkheden onderzoeken.

Voor meer informatie zie Leefstijlvinder

Voor meer informatie zie NBTC

3.4.2 BEREIKBARE EN VINDBARE TOERISTISCH-RECREATIEVE VOORZIENINGEN

Ambitie: De bereikbaarheid, vindbaarheid en zichtbaarheid van toeristisch-recreatieve voorzieningen verbeteren

De bereikbaarheid van toeristisch-recreatieve voorzieningen is een belangrijk aandachtspunt. Dat geldt met name voor de voorzieningen rond de Westeinderplassen. Er zijn bij mooi weer (te) vaak knelpunten in autoverkeer en parkeren op de Uiterweg en de Stommeerweg. Daar komt bij dat voorzieningen niet altijd goed en/of zichtbaar staan aangegeven, waardoor ze niet altijd goed vindbaar zijn. Bovendien zijn de recreatievoorzieningen langs de Westeinder per OV matig tot slecht bereikbaar en is het fietsnetwerk nog niet optimaal ontwikkeld.

We willen de bereikbaarheid, vindbaarheid en zichtbaarheid van de toeristische-recreatieve voorzieningen verbeteren om deze knelpunten op te lossen.

Omdat de weginfrastructuur en OV naar toeristisch-recreatieve voorzieningen onderdeel uitmaakt van de bereikbaarheid van en binnen onze gemeente als geheel en hiermee forse investeringen gemoeid zijn, moet het aanpakken hiervan integraal worden meegenomen in het mobiliteitsbeleid. Vanuit het beleidsveld recreatie en toerisme kiezen we er dan ook voor om hier zelf geen specifieke actie op te ondernemen. Wel worden de belangen van toerisme en recreatie geborgd in de mobiliteitsagenda (gepland 2020). De bereikbaarheid van de Westeinderplassen kan bovendien een plek krijgen in een integrale gebiedsvisie voor de Westeinderplassen (zie ook 3.4.4). Daarnaast bekijkt de gemeente Aalsmeer de parkeermogelijkheden voor touringcars en de mogelijkheid om samen met buurgemeenten het fiets- en wandelnetwerk (incl. infrastructuur) en de mogelijkheden voor vervoer over water uit te breiden.

Voor wat betreft de vindbaarheid en de zichtbaarheid van toeristisch-recreatieve voorzieningen zijn ondernemers en gemeente samen aan zet. Als gemeente willen ons de komende jaren in ieder geval blijven inzetten voor een adequate bewegwijzering.

Ambitie: Aalsmeer (nog) beter op de kaart zetten als aantrekkelijke dag- en verblijfsbestemming.

3.4.3 VERBINDING BESTAAND AANBOD EN TOEVOEGEN NIEUW AANBOD

Ambitie: Het beter verbinden van het bestaande aanbod en het faciliteren van de ontwikkeling van nieuw aanbod dat goed past bij de doelgroepen van Aalsmeer, met als doel om gasten langer te laten blijven en meer te laten besteden

Om de positieve effecten van toerisme en recreatie te optimaliseren, willen we gasten verleiden om langer te blijven en meer te besteden. Om dit te bereiken is het nodig het bestaande aanbod beter aan elkaar te verbinden en de ontwikkeling van nieuw aanbod door ondernemers (bij voorkeur gekoppeld aan de thema's water, bloemen en fietsen & wandelen) zoveel mogelijk te faciliteren. Onder aanbod verstaan we zowel verblijfs- als dagrecreatief aanbod en evenementen.

We willen ondernemers stimuleren om zich in te zetten voor productontwikkeling en verbinding rondom de thema's water en bloemen. Zo zijn er bijvoorbeeld volop kansen om FloriWorld te koppelen aan ander bloemen-gerelateerd aanbod en biedt de ontwikkeling van Fort Kudelstaart tot aantrekkelijk watersportcentrum aanknopingspunten voor het verbinden van het watergerelateerde aanbod in Aalsmeer en omgeving. We zien hiervoor in ieder geval mogelijkheden in de vorm van arrangementen en themagerichte ontwikkeling van wandel-, fiets- en vaarroutes. Daarbij is het belangrijk om ook over de gemeentegrens te kijken. Ondernemers zijn hiervoor primair aan zet. De gemeente jaagt aan en ondersteunt vanuit haar verbindende rol. We willen de komende jaren samen met buurgemeenten in ieder geval een aantal bijeenkomsten organiseren voor toeristisch-recreatieve ondernemers in de regio, om kennis en ideeën uit te wisselen en verder te ontwikkelen. De eerste zou in het teken kunnen staan van het verzilveren van concrete kansen die de komst van FloriWorld met zich meebrengt. Wanneer hieruit acties naar voren komen die ondernemers in kleine werkgroepen verder willen uitwerken, kan de gemeente daarbij een regierol vervullen.

Als gemeente willen we ons inzetten voor het faciliteren en waar mogelijk stimuleren van (nieuw) aanbod dat goed past bij de bestemming Aalsmeer en de doelgroepen waar het beleid zich op richt. We denken daarbij bijvoorbeeld aan evenementen en dagattracties gericht op de thema's bloemen en water, en kleinschalige en bijzondere verblijfsaccommodaties zoals verblijf op het water. Het faciliteren van nieuw aanbod doen we vooral door interne lobby en samenwerking met afdelingen als stedelijke ontwikkeling en vergunningen en door het actief signaleren van kansen (bijvoorbeeld door de accountmanager). Daarnaast kan de gemeente ontwikkelingen stimuleren door een financiële bijdrage leveren aan voorzieningen als musea, evenementen met een bovenregionale aantrekkingskracht en initiatieven voor vervoer tussen verschillende attracties en bezienswaardigheden. De gemeente heeft bovendien een trekkende rol in gebiedsontwikkelingen zoals de realisatie van het project Aalsmeer Waterfront. Tot slot onderzoekt een vastgoedontwikkelaar de herontwikkeling van de Studio's Aalsmeer naar woningbouw. Als dit door gaat, moet een nieuwe plek gezocht worden voor de leisure-functies die daar nu gevestigd zijn.

3.4.4 TOEKOMST WATERRECREATIE EN WESTEINDERPLASSEN

Ambitie: De economische potentie van waterrecreatie in Aalsmeer verder benutten en de Westeinderplassen verder ontwikkelen tot een onderscheidend en veelzijdig waterrecreatiegebied waar het zowel voor inwoners als toeristen prettig recreëren is.

De waterrecreatiesector is volop in ontwikkeling. Waar het bootbezit daalt, neemt de populariteit van waterrecreatie in het algemeen juist toe. Dit uit zich onder andere in de stijgende vraag naar huursloepen. Ook ontwikkelen zich steeds meer verschillende vormen van watersport (waaronder durfsporten zoals windsurfen, suppen, waterskiën en flyboarden). De ambitie is om de komende jaren kansen te benutten en opgaven aan te pakken, zodat de Westeinderplassen verder kunnen worden ontwikkeld tot een onderscheidend en veelzijdig waterrecreatiegebied waar toerist én inwoner van profiteren.

De transformatie van verouderde jachthavens is zo'n belangrijke opgave. Daarnaast moeten we nadenken over de toenemende drukte op het water en keuzes maken over het huisvesten van de verschillende vormen van waterrecreatie. De komende jaren willen we een integrale visie op de Westeinderplassen ontwikkelen en uitvoeren, waarin deze opgaven en kansen aan de orde komen. Hierin worden belangen zoals leefbaarheid, natuur en landschap, verkeer en veiligheid, duurzaamheid, handhaving en meer integraal meegenomen. Een goede visie op de Westeinderplassen kan alleen in samenwerking met andere gemeenten aan de Westeinder (Haarlemmermeer en Kaag en Braassem) en samen met stakeholders die actief zijn in het gebied. Ook de positionering van de plassen in regionaal (MRA-)kader is hierbij van belang. Met betrekking tot de Drechtdoorsteek kan de visie de inzet van Aalsmeer en regionale partners op dit dossier verder richting geven.

Ambitie: De economische potentie van waterrecreatie in Aalsmeer verder benutten en de Westeinderplassen verder ontwikkelen tot een onderscheidend en veelzijdig waterrecreatiegebied waar het zowel voor inwoners als toeristen prettig recreëren is.

AANPAK OP HOOFDLIJNEN

4

Aanpak op hoofdlijnen

In het bijzonder is de samenwerking met lokale ondernemers relevant.

In dit hoofdstuk beschrijven we de aanpak op hoofdlijnen om de ambities op economisch en toeristisch-recreatief vlak te verwezenlijken. De concrete acties voor de komende jaren zijn in een apart uitvoeringsprogramma beschreven. Dat is een dynamisch document, dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

4.1 SAMENWERKING MET STAKEHOLDERS

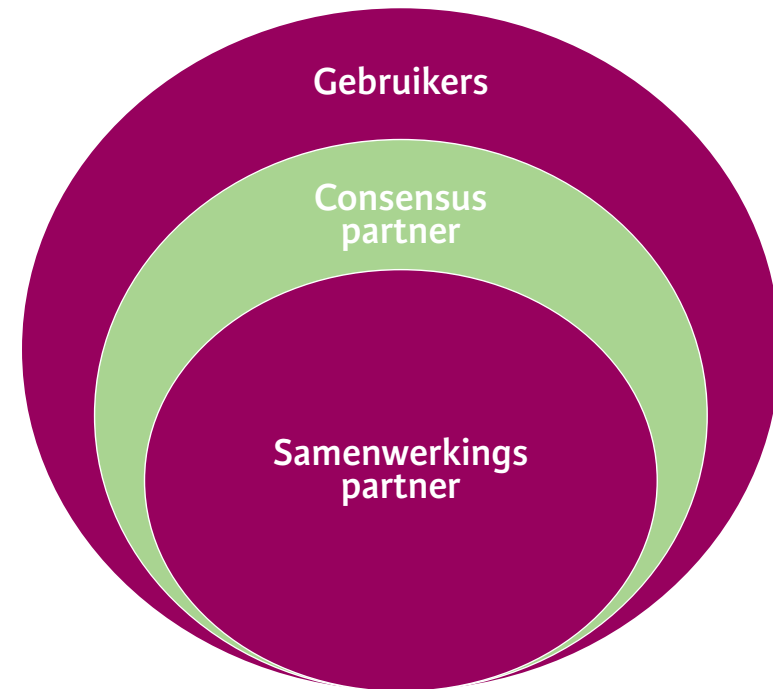
Deze agenda kent een gedeeld eigenaarschap. Op bijna alle thema's geldt dat de gemeente de samenwerking met andere partijen moet opzoeken. Het gaat hierbij om stakeholders op verschillende schaalniveaus: lokaal (Ondernemend Aalsmeer, ondernemers, maatschappelijke instellingen, belangenverenigingen, bewoners, etc.) en regionaal (AM-regio, MRA, provincie, etc.). Veel van de onderwerpen uit deze agenda hebben immers een regionale component, zoals het werklocatiebeleid, het woon- een voorzieningenaanbod, de Greenportsamenwerking en het onderwijs- en arbeidsmarktbeleid.

Stakeholders verschillen ook in de rol die zij hebben. We onderscheiden binnen deze economische agenda drie soorten stakeholders, die overigens ook soms door elkaar lopen (zie ook figuur rechts):

- 1 **Samenwerkingspartners:** organisaties die zelf in de lead zijn of waar de gemeente direct mee samenwerkt om het resultaat te behalen.
- 2 **Consensuspartners:** organisaties die medewerking en/of toestemming aan een bepaalde actie of project moeten verlenen.
- 3 **Gebruikers:** organisaties, bedrijven of /of individuele personen die gebruik maken van het resultaat van het project en/of de actie. Per project heeft iedere organisatie een ander belang of rol.

Tabel 4.1 op de volgende pagina bevat een overzicht van de belangrijkste stakeholders, uitgesplitst naar type partner (samenwerking, consensus, gebruiker) en schaalniveau (bovenregionaal, regionaal, lokaal). In het uitvoeringsprogramma is per actie aangegeven wie er in de lead is (gemeente of een andere partij) en met welke stakeholders afstemming en samenwerking vereist is.

In het bijzonder is de samenwerking met lokale ondernemers relevant. De gemeente zet de nauwe samenwerking met Ondernemend Aalsmeer en andere ondernemers- en belangenverenigingen (zie tabel 4.1) voort. Net als bij de vorige EZ-agenda is er periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg met Ondernemend Aalsmeer en met andere partijen

Tabel 4.1: Stakeholders Economische Agenda Aalsmeer

Organisatie	Type partner	Schaalniveau
Provincie Noord-Holland	Samenwerking Consensus	Bovenregionaal
MRA platforms + gemeenten	Samenwerking Consensus	Bovenregionaal
Schiphol Group	Samenwerking	Bovenregionaal
Vervoerregio Amsterdam	Samenwerking	Regionaal
Samenwerkingsverband Amstelland-Meerlanden	Samenwerking	Regionaal
Greenport Aalsmeer	Samenwerking	Regionaal
Buurgemeenten	Samenwerking Consensus	Regionaal
Onderwijsinstellingen	Samenwerking	Regionaal
Waterschappen (HH Holland Rijnland e.a.)	Samenwerking Consensus	Regionaal
Green Park Aalsmeer Gebiedsontwikkeling BV	Samenwerking	Lokaal
Ondernemend Aalsmeer en andere ondernemersverenigingen (o.a. SAWP, TCA, ondernemers-fondsen, winkeliersverenigingen, KHN)	Samenwerking Gebruiker	Lokaal
Royal Flora Holland	Samenwerking Gebruiker	Lokaal, maar ook (boven)regionale
Bedrijven in Aalsmeer	Gebruiker	Lokaal
Inwoners van Aalsmeer	Gebruiker	Lokaal
Bezoekers (toeristen, recreanten)	Gebruiker	Lokaal

4.2 UITVOERING

Voor de uitvoering van de acties is er bij de gemeente Aalsmeer vaste capaciteit beschikbaar van beleidsmedewerkers Economische Zaken en Recreatie en Toerisme. Ook is de structurele capaciteit van een accountmanager voorzien. Tot slot dragen tal van andere medewerkers binnen beleidsvelden als mobiliteit, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, duurzaamheid en werk en inkomen bij aan de uitvoering.

Het uitvoeringsprogramma is een dynamisch document, waarin de speerpunten in de Economische Agenda vertaald zijn in concrete acties voor de komende jaren. Jaarlijks bekijkt de gemeente in samenspraak met Ondernemend Aalsmeer en andere stakeholders of er aanleiding is om nieuwe acties toe te voegen, aanpassingen door te voeren of van bepaalde acties af te zien. Vanwege het dynamische karakter van het uitvoeringsprogramma is besloten dit document los te koppelen van de agenda zelf.

Bertram
& Brood

Bertram
& Brood

Koffie
Gebak
Brood
Ontbijt
Lunch

Also take-away!

Coca-Cola
LUNCH
ONTBIJT
GEBAK
BROOD
KOFFIE

KAARTJES /
FAHRKARTE / TICKETS
WESTERHOLP
0297 341 592
4 INFO WEDSTADRONDRUMATNL
Ook hier verkrijgbaar:
Iedere historische fiets-
wandelroute

BIJLAGE 1

Aanpalend beleid en relevante studies

Bijlage 1

Aanpalend beleid en relevante studies

In deze bijlage geven we een opsomming van de belangrijkste gerelateerde lokale en regionale beleidsstukken.

LOKAAL: GEMEENTE AALSMEER

COLLEGE (UITVOERINGS-) PROGRAMMA 2018-2022: VOL VERTROUWEN VOORUIT!

In het Collegeprogramma spreekt het College van B&W van Aalsmeer uit dat er wordt ingezet op het versterken van de kernkwaliteiten van de gemeente Aalsmeer. Dat betekent blijven investeren in de leefomgeving, veiligheid, goed onderwijs, voldoende woningen en het op pijl houden van de (zorg)voorzieningen. Tegelijkertijd wil Aalsmeer de economische positie in de MRA versterken, werkgelegenheid bevorderen en bereikbaar blijven in de regio. Op economisch vlak zet de gemeente Aalsmeer in op:

- Visit Aalsmeer, het merk Aalsmeer regionaal en internationaal versterken (toerisme en recreatie)
- Greenport Aalsmeer: versterken van de sierteeltsector
- Samen werken aan verduurzaming
- Afval is grondstof: nieuw afvalplan

Aan het Collegeprogramma is een concreet uitvoeringsprogramma gekoppeld, waarin het College verschillende concrete acties onderneemt om stappen te zetten op de bovenstaande thema's. Een van de doelen is om de agenda's van Economische Zaken en Recreatie en Toerisme te evalueren, samen te voegen en te herijken. De voorliggende rapportage is hiervan het resultaat.

ECONOMISCHE AGENDA 2016-2020

De Economische Agenda 2016-2020 heeft als hoofddoel “Het behouden en versterken van de economische structuur in Aalsmeer”. Op basis van drie kernwaarden – betrokken, ondernemend, en innovatief – zijn zes speerpunten gekozen:

- 1 Sterk ondernemerschap
- 2 Innovatie en verduurzaming als verdienmodel
- 3 Aantrekkelijk vestigingsklimaat
- 4 Versterken logistiek profiel
- 5 Zichtbaar Aalsmeer
- 6 Aalsmeer als onderdeel van de metropoolregio Amsterdam

Per speerpunt is een doelstelling geformuleerd. Hiervoor werkt de gemeente samen met stakeholders aan acties en projecten, die in het UVP zijn uitgewerkt. Figuur I geeft de structuur van de agenda economisch weer.

Veel acties zijn al uitgevoerd, andere vergen continue inzet of staan voor 2019 op de agenda. Voor projecten is een budget van €100.000 per jaar beschikbaar, naast ambtelijke capaciteit

AGENDA RECREATIE EN TOERISME 2016

De R&T-agenda kent als hoofddoel: “Aalsmeer oefent een grotere aantrekkingskracht uit op toeristen en recreanten, zonder dat dit ten koste gaat van het rustige dorpse karakter en van kwetsbare natuurgebieden.”. De agenda kent 5 thema's:

1. Basisinfrastructuur verbeteren
2. Promotie van Aalsmeer
3. Verbetering aanbod toeristisch bezoeker
4. Verbeteren aanbod voor de waterrecreant
5. Vergroten aanbod verblijfsaccommodaties

Het UVP benoemt acties per, thema inclusief een trekker, budget en planning. Voor projecten is een jaarlijks budget beschikbaar, variërend van €132.000 (2017) tot €52.000 (2020). Onderdeel van het UVP is het promotieplan Aalsmeer, dat in 2019 wordt herzien. Ook gaan er nieuwe projecten van start in 2019, waaronder het zichtbaarder maken van bloemen en water in Aalsmeer. Figuur I geeft de structuur van de agenda economisch weer.

Figuur I: Schematische reconstructie Economische Agenda Aalsmeer

Hoofddoel Het behouden en versterken van de economische structuur in Aalsmeer

Speerpunten

Sterk ondernemerschap	Innovatie en verduurzaming als verdienmodel	Aantrekkelijk vestigingsklimaat	Versterken logistiek profiel	Zichtbaar Aalsmeer	Aalsmeer als onderdeel van de MRA
-----------------------	---	---------------------------------	------------------------------	--------------------	-----------------------------------

Doelstellingen

Het versterken van ondernemerschap in Aalsmeer zodat bestaande bedrijven kunnen doorontwikkelen, ZZP-ers kunnen doorgroeien naar het MKB en nieuwe bedrijven gaan starten	Het stimuleren van innovaties en het verder verduurzamen van het Aalsmeerse vestigingsklimaat, de leefomgeving en de bedrijfsvoering.	Het behouden en versterken van het vestigingsklimaat in Aalsmeer zodat bestaande bedrijven beter kunnen ondernemen en nieuwe bedrijven zich willen vestigen in Aalsmeer.	Het behouden en aantrekken van op logistiek georiënteerde bedrijven. Dit zijn zowel de bedrijven uit de logistieke sector, als ook bedrijven waar logistiek en transport een belangrijke bedrijfsactiviteit zijn.	Het zichtbaar maken van de krachten van Aalsmeer met nadruk op de scheepvaart-industrie, de Westeinderplassen en de transitie van de sierteeltsector.	Het verder versterken van de verbindingen tussen Aalsmeer, de buurgemeenten, de Greenport Aalsmeer en metropoolregio Amsterdam (MRA).
---	---	--	---	---	---

Acties per speerpunt/doelstelling in Uitvoeringsprogramma

Figuur II: Schematische reconstructie Agenda Recreatie en Toerisme

Hoofddoel Een stijging van het aantal internationale bezoekers:
+67% groei in 2025 t.o.v. 2015

Thema's

Basisinfrastructuur verbeteren	Promotie van Aalsmeer	Verbetering aanbod toeristisch bezoeker	Verbeteren aanbod voor de waterrecreant	Vergroten aanbod verblijfs- vaccommodaties
Doelstellingen				
De toeristisch/recreatieve basisinfrastructuur voor de primaire doelgroepen wordt de komende vier jaar op orde gemaakt.	Aalsmeer beter op de kaart zetten als aantrekkelijke locatie voor zowel de nationale/regionale waterrecreant als de (inter)nationale bloemenbezoeker.	Aalsmeer wil het dag-recreatieve aanbod beter afstemmen op de wens van de (inter)nationale 'bloemen' bezoeker.	Aalsmeer wil de Westeinderplassen verder ontwikkelen tot een onderscheidend waterrecreatie-gebied	Aalsmeer wil het aantal verblijfs-accommodaties en de diversiteit hiervan vergroten
Acties gemeente				
Inzet op bewegwijzering, routes, toeristische overstappunten & recreatiesteunpunten, openbaar vervoer en parkeervoorzieningen	Inzet op Promotieplan en Uitvoeringsprogramma, voortzetten en beter benutten promotionele activiteiten, beleidsregels evenement-subsidies	Via uitvoeringsprogramma	Via uitvoeringsprogramma	Ruimtelijk mogelijk maken van verblijfsaccommodatie (Structuurvisie Uiterweg)
Gemeente Aalsmeer aan zet		Bedrijfsleven aan zet		

DETAILHANDELSNOTA AALSMEER 2017

In de Detailhandelsnota Aalsmeer 2017 wordt het Aalsmeerse winkelaanbod in onderlinge samenhang beschouwd. De hoofdwinkelstructuur van de gemeente Aalsmeer wordt opgebouwd uit de winkelconcentraties van het Centrum, de Ophelialaan, Nieuw Oosteinde en Kudelstaart. De nota verschaft daarbij duidelijkheid over de gewenste ontwikkelingsrichting voor de detailhandel en dient als toetsingskader voor nieuwe initiatieven die een gemeentelijke goedkeuring of medewerking eisen.

Ook is het bedoeld om marktpartijen te prikkelen om in te spelen op de kansen die de Aalsmeerse markt hen biedt. In de Detailhandelsnota Aalsmeer wordt uitgegaan van de volgende ambities:

- Het bieden van een kwalitatief hoogwaardig en volledig voorzieningenniveau voor bewoners;
- Het beschikken over een aantrekkelijk centrumgebied dat als visitekaartje van de gemeente dient met een winkelfunctie voor alle bewoners;
- Het verkrijgen van een vitaal winkelaanbod dat ondernemers tot een gezonde bedrijfsvoering in staat stelt.

In de Detailhandelsnota wordt ingezet op het versterken van het winkelaanbod in het centrum en het behouden van de wijkverzorgende functie van de winkelcentra. Er wordt ingezet in grootschalig aanbod clusteren en verspreid aanbod afbouwen.

CENTRUMVISIE AALSMEER

Aalsmeer Centrum fungeert nu al als hart van het dorp en plek waar voorzieningen op het gebied van detailhandel, cultuur, maatschappelijke functies en horeca bij elkaar komen. De gemeente heeft in de (ontwerp-)Centrumvisie van 2019 de ambitie uitgesproken om het centrum nog aantrekkelijker, herkenbaarder en karakteristieker te maken, door de retailstructuur te versterken, te investeren in de openbare ruimte en bereikbaarheid, het voorzieningenaanbod te vergroten en de leegstand te vermindern. Hoewel centrumontwikkeling en retailbeleid buiten de directe scope van deze economische agenda valt, is een aantrekkelijk dorpshart van belang voor het vestigingsklimaat voor bedrijven, werknemers en bezoekers, en heeft het centrum een duidelijke economische functie; hier is veel werkgelegenheid gevestigd.

PROMOTIEPLAN 2017 AALSMEER

Onderdeel van het uitvoeringsprogramma van de Recreatie en Toerisme agenda 2016-2020 is het opstellen van een promotieplan. Het doel van het promotieplan is Aalsmeer beter op de kaart zetten als aantrekkelijke bestemming voor zowel de nationale/regionale bezoekers als de internationale bezoekers. Het doel daarvan is meer conversie en publiciteit te genereren voor Aalsmeer en haar stakeholders dat vertaald wordt in meer bezoekers, overnachtingen en bestedingen in Aalsmeer.

ONDERZOEK MKB-VRIENDELIJKSTE GEMEENTE 2018

De gemeente Aalsmeer scoorde in 2018 gemiddeld een 6,0 op een schaal van 1 tot 10. Daarmee is de score in 2018 ruim hoger dan in 2016 (5.2). Een deel van de ondernemers zien als sterk punt van de gemeente Aalsmeer dat de gemeente goed bereikbaar (aanspreekpunten zijn goed georganiseerd). Daarnaast wordt aangegeven dat de gemeente Aalsmeer goed is voor startende ondernemers en dat de gemeente vriendelijk is voor het bedrijfsleven. Een verbeterpunt voor de gemeente Aalsmeer is volgens de ondernemers de snelheid van de dienstverlening. Ook ziet een deel van de ondernemers graag verbetering in de informatieverstopping en duidelijkheid omtrent beleid.

NOG IN ONTWIKKELING:

- Omgevingsvisie Aalsmeer
- Mobiliteitsagenda Aalsmeer (2020)
- Woonagenda 2020
- Nota Sociaal Domein

REGIONAAL EN PROVINCIAAL

ECONOMISCHE AGENDA AMSTELLAND-MEERLANDEN

De zeven Amstelland-Meerland gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, Uithoorn en Ronde Venen) werken samen op gebied van Economische Zaken. Zij hebben gezamenlijk de Economische Agenda Amstelland-Meerlanden gemaakt. Deze agenda is gericht op het creëren van een economisch vitale omgeving in de regio Amstelland-Meerlanden, voor een economie die zich daarin voortdurend verder weet te ontwikkelen.

De gezamenlijke visie van de zeven Amstelland-Meerland gemeenten is om “de kracht van de deelregio nog beter te benutten, voor de deelregio Amstelland-Meerlanden zelf en voor de MRA”. De regio Amstelland-Meerlanden heeft zes prioritaire actiepunten geselecteerd die met nadruk worden gevolgd. Deze zijn:

- Duurzame en circulaire economie
- Toerisme
- Plabeka
- Greenport
- Schiphol
- Starters en arbeidsmarkt

Aan deze zes prioritaire actiepunten zijn verschillende acties en/of projecten verbonden die de komende jaren worden uitgevoerd.

RUIMTELIJKE VISIE GREENPORT AALSMEER 2015-2025

Voor het behoud van het sierteeltcluster in de regio Aalsmeer speelt de productie van bloemen en andere sierteeltproducten een belangrijke rol. In de ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer 2015-2025 komt de regio Greenport Aalsmeer met een strategie en uitvoeringsprogramma om er voor te zorgen dat de productie van sierteeltproducten in de regio sterk blijft. De kern van de Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer is als volgt geformuleerd:

- De Greenport Aalsmeer wil inzetten op de kansen:
 - a** Een regionale ruimtelijke strategie / visie om investeringen te sturen;
 - b** Zorgen voor voldoende grootschalig kwalitatief goed en modern glasareaal;
 - c** Ondernemers met niches / specialisaties ruimte geven. Deze versterken de handelsfunctie;
 - d** Inzetten op duurzaamheid: CO₂ en restwarmte gebruiken in kansrijke gebieden. Lagere energielasten zijn belangrijk voor de productie (groot deel van de uitgaven).

PLATFORM BEDRIJVENTERREINEN EN KANTOREN (PLABEKA)

Binnen Plabeka worden afspraken gemaakt binnen de MRA over de ontwikkeling van werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren en gemengde woon-werklocaties). Binnen Aalsmeer zijn de bedrijventerreinen Hornmeer en Green Park Aalsmeer de aangewezen ontwikkellocaties. Op Green Park Aalsmeer is tevens nog extra ontwikkelruimte beschikbaar. Het andere bedrijventerrein van de gemeente Aalsmeer is van Royal FloraHolland.

DE WESTAS

In het programma Westas werken partijen samen aan een versnelling naar een nieuwe, circulaire, economie aan de westkant van Amsterdam. In deze samenwerking werken de Luchthaven Schiphol, Haven van Amsterdam, Greenport Aalsmeer en Digital Gateway Amsterdam samen met de gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Aalsmeer, de provincie Noord-Holland en de ministeries van Economie en van Infrastructuur en Waterstaat. De Westas heeft geleid tot een nieuwe regionaal beleidsstuk, namelijk de Ruimtelijk-Economische Verkenning: De Circulaire Westas.

Hierin zijn vier transitiepaden benoemd:

- Grondstoffen: Bouw & Biomassa
- Energie: Warmte en CO₂
- Logistiek
- Informatie

Binnen deze visie is het Green Park Aalsmeer als één van de circulaire werklocaties uit de circulaire Westas aangewezen. Dat betekent dat hier de komende jaren verschillende projecten worden ondernomen om circulariteit en duurzaamheid op het bedrijventerrein te vergroten.

STRATEGISCH BELEIDSKADER ECONOMIE NOORD-HOLLAND 2016-2019

In het Strategisch Beleidskader Economie Noord-Holland 2016-2019 formuleert de provincie Noord-Holland de volgende missie: “wij maken ons sterk voor welvaart en welzijn in Noord-Holland door een duurzame, vernieuwende en ondernemende economie”. Er wordt door de provincie ingezet op zeven thema's in het strategisch beleidskader Economie. Dat zijn:

- Aantrekkelijke en duurzame werklocaties;
- Goede Bereikbaarheid
- Een veerkrachtige arbeidsmarkt
- Een sterk innovatieklimaat
- Uitstekende digitale infrastructuur
- Aantrekken van internationale bedrijven
- Een sterke en duurzame agrosector.

AMSTERDAM BEZOEKEN, HOLLAND ZIEN (MRA)

Het project Amsterdam Bezoeken, Holland Zien is gericht op probeert internationale bezoekers aan Amsterdam te spreiden over de metropoolregio Amsterdam. Dit een positief effect op de recreatie en toerisme sector in Aalsmeer. De twee programma's die in Aalsmeer in dit kader uitgevoerd zijn, zijn Flowerstrip en Leisure.

STRATEGISCHE AGENDA TOERISME MRA 2025

In de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025 stellen de overheden uit de MRA gezamenlijk doelen voor 2025 voor de groei van toerisme te faciliteren en het borgen van een balans tussen bewoners, bezoekers en bedrijven. Deze doelen betreffen doelen die regionale inzet of afstemming vereisen. De doelstellingen zorgen voor meer samenwerking, betere afstemming en een gezamenlijke focus. De vier hoofd-doelstellingen zijn als volgt geformuleerd:

- 1** De groei van het aantal bezoekers aan de metropool Amsterdam faciliteren we op een dusdanige wijze dat er balans bestaat tussen bewoners, bedrijven en bezoekers. Drukke plaatsen worden zoveel mogelijk ontzien, bezoekers worden gespreid over de regio in tijd en ruimte, zowel voor dag bezoek als meerdaags bezoek.
- 2** In 2025 is het aantal internationale bezoekers dat naast Amsterdam ook een bezoek brengt aan een locatie elders in de MRA gestegen met 67% ten opzichte van het BOMA uit 2015. Als in 2015 dus 3 van de 10 bezoekers een bezoek brengt aan de regio, moet dit in 2025 zijn toegenomen tot 5 van de 10.
- 3** In 2025 is het aantal recreatieve / toeristische activiteiten die inwoners van de MRA binnen de MRA ondernemen met 25% gegroeid ten opzichte van een nog te verrichten meting in 2017.
- 4** In 2025 is het totaal aantal zakelijke bezoekers van beurzen en congressen in de MRA gegroeid met 30% (gemeten in de som van alle congres x aantal dagen x aantal bezoekers) ten opzichte van een nog te verrichten meting in 2017.

UITVOERINGSAGENDA HOLLANDSE PLASSEN 2025

De Uitvoeringsagenda Hollandse Plassen is het resultaat van een unieke samenwerking van de HUP-gemeenten en de OPHP-ondernemers. In het voorjaar van 2016 hebben het HUP (Hollands-Utrechts Plassenberaad) en het OPHP (Ondernemers Platform Hollandse Plassen) een intentieovereenkomst getekend om verder samen te werken.

Bij zowel de gemeenten als de ondernemers bestaat de ambitie om de Hollandse Plassen, als kansrijk gebied met vele ontwikkelingsmogelijkheden, steviger op de kaart te zetten en de kansen die er zijn, in de nabije toekomst of op langere termijn te ontwikkelen.

Voor de projecten gericht op regionale samenhang zijn drie regionale speerpunten voor 2025 geformuleerd:

- 1** Het vaarnetwerk Hollands Plassen van topkwaliteit. Regionale coördinatie van vaarwegen en de realisatie van voorzieningen.
- 2** De Hollandse Plassen ontdekt door bewoners en bezoeker. Decentrale merk-&marketingstrategie met de nadruk op productontwikkeling.
- 3** De Hollandse Plassen als sloepenparadijs. Regionale coördinatie sloepvaren en activatie gastvrijheidseconomie.